

ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของนักเรียน
ในจังหวัดปทุมธานี

CLASSIFIED DECISION FACTORS IN VOCATIONAL FURTHER STUDY
OF STUDENTS IN PATHUMTHANI PROVINCE

รุ่งโรจน์ เสด็จประไพ
RUNGROJ SATHIAPRICHIA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
วิทยาเขตศรีนครินทร์
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2547

ISBN 974-9708-22-9

ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียน
ในจังหวัดปทุมธานี

CLASSIFIED DECISION FACTORS IN VOCATIONAL FURTHER STUDY
OF STUDENTS IN PATHUMTHANI PROVINCE

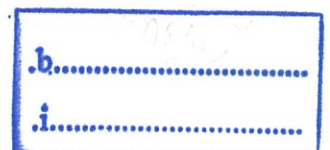

รุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา
RUNGROJ SATHIAPRICH A

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2547

ISBN 974 - 9708 - 22 - 9

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....51586
วัน,เดือน,ปี.....23 ก.ค. 2547

**CLASSIFIED DECISION FACTORS IN VOCATIONAL FURTHER STUDY
OF STUDENTS IN PATHUMTHANI PROVINCE**

RUNGROJ SATHIAPRICHA

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL
CURRICULUM AND INSTRUCTION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2004

ISBN 974 - 9708 - 22 - 9

COPYRIGHT 2004

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี
CLASSIFIED DECISION FACTORS IN VOCATIONAL FURTHER STUDY
OF STUDENTS IN PATHUMTHANI PROVINCE

ชื่อนักศึกษา นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา

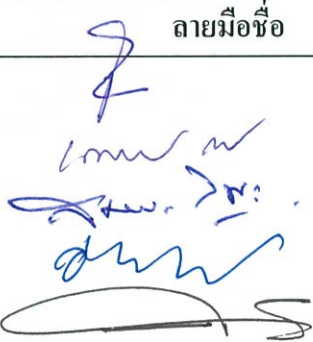
รหัสประจำตัว 45063422

ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม	
รศ.ดร.สมพร ไชยะ	
ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย	
ดร.ราชันย์ บุญธิมา	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 12 พฤษภาคม 2547 เวลา 9.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาโท1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่...๒๘...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ...๒๕๔๗

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี
นักศึกษา	รุ่งโรจน์ เติถียรปรีชา
รหัสประจำตัว	45063422
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2547
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.ผดุงชัย ภูัพฒน์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยสำคัญที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 400 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 342 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยง 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนก

ผลการวิจัยสรุปว่า

ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ สถานศึกษา (X_{10}), อิทธิพลจากรุ่นพี่ (X_8), เพศ (X_1), ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_2) และ อิทธิพลจากเพื่อน (X_9) สมการจำแนกที่ยอมรับได้มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับ 0.812 ค่าสหสัมพันธ์คานอนิคัล (Canonical Correlation) เท่ากับ 0.392 ค่าวิลค์สแลมด้า (Wilk's lambda) เท่ากับ 0.846 และมีค่าไค-สแควร์ (Chi - square) เท่ากับ 115.778 ที่องศาอิสระเท่ากับ 10 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .000 สมการจำแนกสามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ได้ถูกต้อง 476 คน จากทั้งหมด 700 คน (68 %)

สมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิตัด

$$\hat{Y} = -6.362 + .463 X_{x10}^* + .660 X_{x8}^* + .918 X_{x1}^* + .494 X_{x2}^* + .267 X_{x9}^* - .079 X_{x7}^* \\ + .463 X_{x3} + .000 X_{x6} - .262 X_{x5} - .941 X_{x4}$$

สมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิตัดมาตรฐาน

$$\hat{Z} = +.491 Z_{x10}^* + .475 Z_{x8}^* + .444 Z_{x1}^* + .264 Z_{x2}^* + .219 Z_{x9}^* - .054 Z_{x7}^* \\ + .246 Z_{x3} + .126 Z_{x6} - .097 Z_{x5} - .609 Z_{x4}$$

Thesis Title	Classified Decision Factors in Vocational Further Study of Students in Pathumthani Province
Student	Rungroj Sathiapricha
Student ID.	45063422
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Curriculum and Indusion
Year	2004
Thesis Advisor	Dr.Phadungchai Pupat
Thesis Co – Advisor	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The purpose of the research was to analyse classified decision factors determined in vocational further study of students in Pathumthani province. The samples of the research were 400 students in 22 schools of secondary level grade 10 an acadamic year 2003 in office of the basic education commission and 342 students in 4 schools vocational certification level 1 an acadamic year 2003 in office of the vocational education commission and office of the private education commission in Pathumthani province. The research instrument was a questionnaire which had reliability 0.92. Statistics for analyzing were percentage , frequency , arithmetic mean , standard deviation and a discriminant analysis.

The result was as follow :

It was found that 5 variabls which classified decision group at .05 level : academic (x_{10}) , influence's seniors (x_8) , sex (x_1) , grade (x_2) , influence's friends (x_9). The discriminant function was acceptable with eigen value of 0.812 , canonical correlation of 0.392 , Wilk's lambda of 0.846 , and chi – square of 115.778 at $df = 10$, $p = .000$ Accuracy of classification in vocational further study of students in Pathumthani province was 476 out of 700 cases (68%)

The Discriminant Canonical Equation for raw scores was

$$\hat{Y} = -6.362 + .463 X_{x10}^* + .660 X_{x8}^* + .918 X_{x1}^* + .494 X_{x2}^* + .267 X_{x9}^* - .079 X_{x7}^* \\ + .463 X_{x3} + .000 X_{x6} - .262 X_{x5} - .941 X_{x4}$$

The Discriminant Canonical Equation for standard scores was

$$\hat{Z} = +.491 Z_{x10}^* + .475 Z_{x8}^* + .444 Z_{x1}^* + .264 Z_{x2}^* + .219 Z_{x9}^* - .054 Z_{x7}^* \\ + .246 Z_{x3} + .126 Z_{x6} - .097 Z_{x5} - .609 Z_{x4}$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรัก ความเมตตากรุณา และความอนุเคราะห์ จาก ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความรู้และความเข้าใจ คำแนะนำและช่วยตรวจสอบ ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัย มีความรู้สึกปลาบปลื้มและขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สมพร ไชยะ ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย ดร.ฉันทนา โหมคมณี ดร.ราชนันท์ บุญธิมา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำในด้านต่างๆเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน และขอขอบคุณ รศ.ดร.ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์ รศ.ดร.ประยูร ศรีประสาธน์ ดร.ทิวดี มณีโชติ ดร.คมสร วงษ์รักษา และ ดร.ชวลิต อยู่ภักดี ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ชนากานต์ ยืนยง และอาจารย์ไตรรัตน์ ยืนยง ที่ให้เงินทุนสนับสนุนจนสำเร็จการศึกษา ขอขอบคุณอาจารย์วันเดิม มีความดี และอาจารย์ทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในขณะกำลังศึกษา

ขอขอบพระคุณ คุณแม่สุพรรณิ แซ่ลือ ที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และให้กำลังใจลูกคนนี้ ให้ได้รับการศึกษาสูงสุด ขอขอบคุณ คุณสุมาลี พ่วงคำ ที่ช่วยแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ช่วยเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือในขณะกำลังศึกษา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่ คุณพ่อเจียงคอง แซ่ลือ ผู้ล่วงลับ อาจารย์ทุกๆท่านที่ประสิทธิประสาทความรู้ให้เกิดแก่ผู้วิจัยจนมาถึงทุกวันนี้ ด้วยรักและเคารพอย่างสูง

รุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความหมายและความสำคัญของอาชีวศึกษา.....	8
2.1.1 ความหมายการอาชีวศึกษา.....	8
2.1.2 ความสำคัญของการอาชีวศึกษา.....	10
2.1.3 การปฏิรูปการศึกษา.....	10
2.1.4 แนวทางการดำเนินงานปัญจะปฏิรูป.....	14
2.1.5 ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา.....	16
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ.....	17
2.2.1 ความสนใจด้านอาชีพ.....	17
2.2.2 การวัดความสนใจ.....	18
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	19
2.3.1 การตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	20
2.3.2 ประเภทของการตัดสินใจ.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ.....	22
2.4.1 ทฤษฎีแรงจูงใจ.....	22
2.4.2 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของ Maslow.....	25
2.4.3 ทฤษฎีความต้องการของ Murray.....	27
2.4.4 ทฤษฎีความต้องการของ Bayton.....	29
2.4.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของ Crite.....	29
2.4.6 ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพของ Super.....	31
2.5 ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ.....	32
2.5.1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน.....	32
2.5.2 ปัจจัยด้านครอบครัว.....	39
2.5.3 ปัจจัยด้านสังคม.....	42
2.6 การวิเคราะห์จำแนก.....	43
2.6.1 การสร้างสมการจำแนก.....	44
2.6.2 ประโยชน์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม.....	47
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	55
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษา ต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) เกี่ยวกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษา.....	72
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	77
5.2 อภิปรายผล.....	79
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	93
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
ประวัติผู้เขียน.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม โรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี.....	53
3.2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันการอาชีวศึกษา.....	54
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและระดับชั้น.....	61
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง และระดับชั้น.....	62
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองจำแนกตามระดับชั้น.....	63
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามปัจจัยและระดับชั้น....	64
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ.....	66
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ.....	67
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ด้านการสนับสนุนของครอบครัว.....	68
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่.....	69
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ด้านอิทธิพลจากเพื่อน.....	70
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ด้านสถานศึกษา.....	71
4.11 ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิตลมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิตล และค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างของตัวแปร.....	73
4.12 ผลการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1.....	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงความต้องการของมนุษย์เรียงลำดับชั้นจากต่ำไปหาสูง.....	26

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษา คือ การพัฒนาคน” พัฒนาความฉลาดด้านต่างๆ ของผู้เรียน การพัฒนาความฉลาดจนเป็นความสามารถในการที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อสังคม ด้วยการสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงในรูปแบบต่างๆ จนมีโครงสร้างหรือกระบวนการทำงานเป็นของตนเอง (รพีพรรณ เอกสุภาพรรณ. 2541 : 7) และจากวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศที่ต้องการเห็นสังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้คนไทยคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีการเสริมสร้างฐานทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มินวัตกรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถลงทุนทางปัญญา เพื่อเสริมสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างรู้ทันโลก และสามารถรักษาต่อขอดีภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมควบคู่กับการสืบสานประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา (สำนักงานการพัฒนารัฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2544 : 14) โดยจุดมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 5) และตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ 2539 – 2550 มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบุคคลแห่ง การเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น โดยผ่านการศึกษา ซึ่งแต่ละคนจะมีความสามารถและคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการคิด ใฝ่รู้และสามารถแสวงหาความรู้ เป็น ผู้ที่มีความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ อดทน ร่วมมือกับผู้อื่นได้ ความเป็นประชาธิปไตย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย และความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 1)

การศึกษาในสายสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นสูง เน้นความรู้ความสามารถทางวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในระดับอุดมศึกษาต่อไป ผู้ที่จบการศึกษาสายสามัญมักจะยังไม่มีความพร้อม หรือมีทักษะพอที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที จำเป็นจะต้องได้รับการศึกษาในขั้นต่อไป ส่วนการศึกษาในสายอาชีพคือการจัดการศึกษาเพื่อผลิต

กำลังคนในระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานมีการจัดการศึกษา 5 ประเภทวิชาคือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปกรรม ประกอบด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (ทองปาน แวงโสธรณ์. 2541 : 3)

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่แตกต่างไปจากการศึกษาทั่วไป ในแง่ที่ว่าเป็นการศึกษาเพื่อสร้างช่างฝีมือและช่างเทคนิค ในการจัดการศึกษาจึงต้องจัดขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ ความสามารถ ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างอุปนิสัยที่ดีและจำเป็นในการทำงาน ปรัชญาการอาชีวศึกษาจึงเริ่มจากความเชื่อที่ว่า มนุษย์เกิดมาต้องมีอาชีพ อันจะได้มาซึ่งปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้และความชำนาญในทักษะ รวมทั้งสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสุข และเป็นประโยชน์ต่อสังคม (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542 : 15) นับได้ว่า การจัดการด้านอาชีวศึกษามีความสำคัญอย่างมากของประเทศ เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตคนออกไปพัฒนาประเทศและประกอบอาชีพโดยตรง กำลังคนเหล่านี้ต้องมีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะ ความสามารถที่จะแข่งขันกับนานาอารยประเทศ พร้อมทั้งก้าวทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของโลกได้ (ดวงสมร กลิ่นเจริญ. 2545 : 51)

ภาครัฐบาลจึงได้พยายามปรับปรุงการอาชีวศึกษาทุก ๆ ด้าน เช่น การปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งการปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษามุ่งเน้นความสามารถทางด้านปฏิบัติ เพื่อให้ให้นักศึกษามีทักษะในการประกอบอาชีพโดยตรง การเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ (กรอ.พอ.) การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาการจัดฝึกอาชีพตามโครงการช่างฝึกหัด (Dual System) ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาโดยมุ่งหวังให้มีการปรับปรุงไปสู่การจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพและตรงกับความต้องการ (เพียงแพน บุญญรัตน์านุสรณ์. 2540 : 2)

การที่บุคคลจะมีความรู้ความสามารถในทางวิชาการและวิชาชีพนั้น บุคคลนั้น ๆ จะต้องตัดสินใจในการเลือกอาชีพอย่างรอบคอบ โดยต้องรู้จักตนเองว่ามีความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถเหมาะสมหรือไม่เพียงใด พร้อมกันนี้ต้องรู้จักสังคมโลกของงาน ลักษณะของงาน และตลาดแรงงานอีกด้วย (ไ่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 2) ดังนั้นการลงทุนกับการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์อีกวิธีหนึ่งซึ่งช่วยทำให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ อันจะนำไปสู่การมีอาชีพตามที่คาดหวัง ทำให้เกิดความรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล รู้ดีรู้ชั่ว ไม่เบียดเบียนผู้อื่นตามที่ท่านพุทธทาส (อ้างใน ธรรมปิฎก. 2540 : 202) ได้ย้ำเสมอว่า การศึกษามุ่งทำให้มนุษย์หมดสิ้นซึ่งสัญชาตญาณอย่างสัตว์ เพื่อให้มนุษย์ได้สิ่งที่ดีที่สุดที่ควรจะได้ด้วยการประพฤติอย่างมนุษย์ที่มีใจสูงโดยสมบูรณ์ กล่าวคือ ปัญญาย่อมมีอิทธิพลที่จะปรับเปลี่ยนสภาพจิตใจให้เป็นไปตามความรู้

ความเข้าใจแห่งปัญญา และสิ่งที่จะก่อให้เกิดความสงบร่มเย็นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการศึกษายังมีประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ทำให้ผลผลิตที่เป็นสินค้าและบริการของสังคมเพิ่มขึ้นในอนาคตเกินกว่าระดับที่จะเป็น หากแรงงานไม่มีการศึกษา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. 2539 : 20 – 24)

ปัจจุบันผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือสายอาชีพได้ ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน ตลอดจนปัจจุบันมีการแข่งขันทางการให้การศึกษานในสถานศึกษาต่างๆมากขึ้น ซึ่งจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้มีรูปแบบการศึกษาที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนสามารถเลือกศึกษาได้ตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและตามศักยภาพของแต่ละคน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ทั้งปัจจัยทางด้านตัวนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการศึกษาต่อ การอาชีวศึกษามากน้อยเพียงใด และปัจจัยใดบ้างที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนได้ ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารที่จะใช้วางแผน ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ฝ่ายแนะแนวที่สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการแนะแนวการศึกษาต่อของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยสำคัญที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยทางด้านตัวนักเรียน ด้านครอบครัว และด้านสังคม สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของ พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 55) ที่ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น” และของ ไช่มุก เสาวจันทร์ (2543 : 7) เรื่อง “ปัจจัยในการเลือก

เรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี” โดยผู้วิจัยได้สรุปและกำหนดกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ	ไข่มุก เสาวจันทร์	สรุปกรอบแนวคิดของผู้วิจัย
1.เพศ	1.ความถนัดและความสนใจ	<u>ปัจจัยทางด้านตัวนักเรียน</u>
2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.บุคลิกภาพและสติปัญญา	1.เพศ
3.บุคลิกภาพ	ความสามารถ	2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4.ค่านิยมในการศึกษาต่อ	3.อาชีพและรายได้ของบิดามารดา	3.บุคลิกภาพ
5.อาชีพผู้ปกครอง	4.สถานศึกษา	4.ค่านิยมในการศึกษาต่อ
6.รายได้ของผู้ปกครอง	5.บุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับ	<u>ปัจจัยทางด้านครอบครัว</u>
7.การสนับสนุนครอบครัว	ชุมชน	1.อาชีพผู้ปกครอง
8.คำแนะนำจากรุ่นพี่	6.เกียรติยศชื่อเสียง	2.รายได้ของผู้ปกครอง
9.คำแนะนำจากเพื่อน	7.ค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน	3.การสนับสนุนของครอบครัว
10.ความต้องการตลาดแรงงาน	8.รายได้ ความมั่นคง และความ	<u>ปัจจัยทางด้านสังคม</u>
	ก้าวหน้าในอาชีพ	1.อิทธิพลจากรุ่นพี่
		2.อิทธิพลจากเพื่อน
		3. สถานศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 4,018 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 2,388 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 400 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 342 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ

Yamane' ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 และ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ได้แก่
 - 1.1) เพศ
 - 1.2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.3) บุคลิกภาพ
 - 1.4) ค่านิยมในการศึกษาต่อ
- 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่
 - 2.1) อาชีพผู้ปกครอง
 - 2.2) รายได้ของผู้ปกครอง
 - 2.3) การสนับสนุนของครอบครัว
- 3) ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่
 - 3.1) อิทธิพลจากรุ่นพี่
 - 3.2) อิทธิพลจากเพื่อน
 - 3.3) สถานศึกษา

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษา

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจ หมายถึง กลุ่มตัวแปรที่จำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ

1.6.1.1 ด้านตัวนักเรียน หมายถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และค่านิยม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนใน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยคิดผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 6 ภาคเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บุคลิกภาพ หมายถึง สภาวะอันประกอบเป็นตัวบุคคลนั้นๆ ตั้งแต่สภาวะร่างกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ความคาดหวัง ลักษณะท่าทาง ความรู้สึก นิสัย ความสามารถทางปัญญา ในสาขาวิชาที่เรียน

ค่านิยมในการศึกษาต่อ หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า หรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง ที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อ ได้แก่ การยอมรับหรือความต้องการของสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความเจริญรุ่งเรือง

1.6.1.2 ด้านครอบครัว หมายถึง สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปทางด้านครอบครัวของนักเรียน ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และการสนับสนุนของครอบครัว

อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพที่บิดาหรือมารดา หรือผู้ปกครองทำเป็นประจำ เพื่อเลี้ยงชีพ ได้แก่ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท นักธุรกิจ/ค้าขาย รับจ้างและเกษตรกร

รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา มารดา รวมกัน หรือรายได้ของผู้ให้การอุปการะที่ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆในการเรียนแก่นักเรียน

การสนับสนุนของครอบครัว หมายถึง การมีส่วนร่วมของบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง ในการส่งเสริมสนับสนุนแนะนำชักจูง หรือการมีส่วนช่วยเหลือในการตัดสินใจศึกษาต่อ

1.6.1.3 ด้านสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม ความเป็นอยู่ของนักเรียน ได้แก่ คำแนะนำจากรุ่นพี่ คำแนะนำจากเพื่อน ความต้องการของตลาดแรงงาน

อิทธิพลจากรุ่นพี่ หมายถึง คำแนะนำ การชักจูง รวมถึงความเจริญก้าวหน้าในการเรียน ในอาชีพการงาน ของรุ่นพี่ที่เรียนจบในสาขาวิชานี้

อิทธิพลจากเพื่อน หมายถึง การให้ข้อมูล คำแนะนำหรือชักจูงจากเพื่อนที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

สถานศึกษา หมายถึง สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ สถานที่ตั้งของสถานศึกษา และชื่อเสียงของสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม หรือได้รับการยกย่องจากบุคคลต่างๆในสังคมชุมชน รวมถึงสถานประกอบการ

1.6.2 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

1.6.3 การตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษา หมายถึง การตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกศึกษาต่อการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัด
ปทุมธานี ผู้วิจัยได้เสนอทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของอาชีวศึกษา
 - 2.1.1 ความหมายการอาชีวศึกษา
 - 2.1.2 ความสำคัญของการอาชีวศึกษา
 - 2.1.3 การปฏิรูปการศึกษา
 - 2.1.4 แนวทางการดำเนินงานปฎิรูป
 - 2.1.5 ปฎิรูประบบการอาชีวศึกษา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ
 - 2.2.1 ความสนใจในด้านอาชีพ
 - 2.2.2 การวัดความสนใจ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ
 - 2.3.1 การตัดสินใจเลือกอาชีพ
 - 2.3.2 ประเภทของการตัดสินใจ
- 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
 - 2.4.1 ทฤษฎีแรงจูงใจ
 - 2.4.2 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของ Maslow
 - 2.4.3 ทฤษฎีความต้องการของ Murray
 - 2.4.4 ทฤษฎีความต้องการของ Bayton
 - 2.4.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของ Crite
 - 2.4.6 ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพของ Super
- 2.5 ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ
 - 2.5.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว
 - 2.5.2 ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 2.5.3 ปัจจัยด้านสังคม
- 2.6 การวิเคราะห์จำแนก
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและความสำคัญของอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายอาชีวศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

Nichols (1976 : 1) กล่าวถึงอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีโปรแกรมหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. ช่างอุตสาหกรรม (Trade and Industrial Education)
2. พาณิชยกรรม (Business Education)
3. เกษตรกรรม (Agricultural Education)
4. คหกรรม (Home Education)
5. ศิลปหัตถกรรม (Arts and Crafts)

พงศ์ หรดาล (2531 : 30) ให้ความหมายของอาชีวศึกษา ไว้ว่า อาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะออกไปประกอบอาชีพได้ รวมทั้งมีนิสัยรักการทำงาน ทักษะที่ดีและการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

Harris (อ้างใน เมธี ปิรันธนานนท์. 2533 : 47) ได้ให้ความหมาย อาชีวศึกษาว่าเป็นการศึกษาเพื่อการทำงานทุกชนิด ซึ่งบุคคลถูกใจในงานนั้น และเป็นความต้องการของสังคม การอาชีวศึกษาพิเศษเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาทั่วไปที่จัดเพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความเข้าใจ เจตคติ อุปนิสัยที่ดีในการทำงาน และความซาบซึ้งอันเป็นความต้องการจำเป็นที่คนต้องทำงานมีอาชีพ เพื่อจะได้เจริญก้าวหน้า และสร้างผลผลิตได้ดี เพื่อได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือประกอบอาชีพของตนแล้ว

ดังนั้น การอาชีวศึกษา เป็นการสร้างความพร้อม และความสมบูรณ์เพื่องานอาชีพ ซึ่งเมื่อตำแหน่งว่างลง หน่วยงานในสังคมนั้น ๆ ก็จะมีความต้องการกำลังคน และบุคคลที่จะได้รับการบรรจุทำงานก็จะถือว่าบุคคลมีประโยชน์เท่า ๆ กับผลผลิตที่ต้องการเช่นกัน แต่ทั้งนี้บุคคลผู้เป็นกำลังงานนั้น จะต้องได้รับความสุขความพอใจถูกใจในการทำงานที่ได้รับการบรรจุในตำแหน่งงานด้วย การอาชีวศึกษา จึงเป็นไปเพื่อการฝึกการสอนนั้นมักไปในด้านเกษตรกรรม การพาณิชยกรรม การอุตสาหกรรม คหกรรม ธุรกิจ เป็นต้น

เมธี ปิรันธนานนท์ (2533 : 48) ได้ให้ความหมายของอาชีวศึกษา ไว้ว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากร ด้านฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญาตรี สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ ช่างและงานต่างๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่งๆ สัดส่วนของวิชาต่างๆ จะแตกต่างกันแต่ตามปกติแล้ว จะต้องเน้นการฝึก ภาคปฏิบัติ

ชาวยิวท์ กลิ่นเลข (2539 : 19) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง เป็นการให้อาชีพทุกรูปแบบ แก่ประชาชนทั้งที่อยู่ในวัยเรียนให้อาชีพออกไปทำมาหากินเป็นกำลังแรงงาน ซึ่งก่อคุณประโยชน์ แก่ประเทศชาติตามสภาวะที่เศรษฐกิจหรือสังคมต้องการ

Good (อ้างใน ชาวยิวท์ กลิ่นเลข. 2539 : 18) ได้ให้ความหมายของอาชีวศึกษาว่าเป็น โครงการการศึกษาในระดับต่ำกว่าวิทยาลัย จัดขึ้นด้วยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเฉพาะ หรือให้คนงาน ลูกจ้างของหน่วยงานได้เข้ารับการฝึกเพิ่มพูนความรู้ด้านการค้า การอุตสาหกรรม ด้านสุขศึกษา เกษตรกรรม ธุรกิจศึกษา และคหเศรษฐศาสตร์ ภายใต้การควบคุมดูแล หรือข้อผูกพัน กับรัฐ หรือ ตัวแทนการศึกษาท้องถิ่น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 13 – 14) ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษามีความหมายมาจากคำ 2 คำ ที่ใช้ในการศึกษาเพื่ออาชีพ คือ การอาชีวศึกษา (Vocational Education) และ เทคนิคศึกษา (Technical Education) เป็นการมองการศึกษาที่เป็น ระดับของการจัดการศึกษา โดยนัยนี้ ความหมายของการอาชีวศึกษาก็จะแตกต่างจากเทคนิคศึกษา ดังนี้

1. การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพสาขาต่างๆ ที่อาศัยความรู้ระดับต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งรวมถึงการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อผลิต กำลังคนตั้งแต่ระดับแรงงานทั่วไป (Unskilled) ไปจนถึงแรงงานฝีมือ (Skilled)
2. เทคนิคศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพในระดับการศึกษาที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความชำนาญการเฉพาะด้าน ระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (Semi Professional) เป็น การศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ในด้านการ ศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลได้ค้นพบความสามารถของตนเอง เพื่อใช้ในการทำงานและประกอบอาชีพ

วิทยา สุขตลอดกาล (2543 : 9) กล่าวถึงความหมายของอาชีวศึกษาตามแนวคิดของ นักการศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อการอาชีพมุ่งฝึกฝนอบรมจนให้ประกอบสัมมา อาชีพเรียนรู้ด้วยการกระทำ จนเกิดความชำนาญและมีฝีมือ นอกจากนี้ยังหมายถึง การศึกษาที่ฝึกอบรม คนให้เกิดการปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องชีวิต เรื่องงาน และเรื่องการอาชีพ

ภักพิสิฐฐา เสนาสวัสดิ์ (2544 : 15) กล่าวถึงความหมายของอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผสมผสานกันอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสามารถประกอบอาชีพได้ ทั้งในลักษณะที่เป็น

การประกอบกิจการเองหรือการเข้าทำงานในสถานประกอบการในสาขาวิชาชีพต่างๆ ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ ที่ได้ศึกษาและฝึกฝนมา

จากการศึกษาความหมายของการอาชีวศึกษาสรุปได้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาด้านอาชีพ ที่มีการผสมผสานทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อ หรือนำไปประกอบอาชีพได้ตรงตามสาขาวิชาชีพที่เรียน ทั้งในสถานประกอบการและการประกอบอาชีพที่เป็นของตัวเอง รวมทั้งให้เป็นผู้ที่มีนิสัยรักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

2.1.2 ความสำคัญของอาชีวศึกษา

2.1.2.1 วัตถุประสงค์การอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546)[Online] กล่าวว่ากรมอาชีวศึกษาเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมสถานศึกษาขึ้นเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นศูนย์กลางความสมานฉันท์ ที่จะเกื้อกูลทรัพยากรต่อกัน ให้เกิดความแข็งแกร่งในทุกสาขาวิชาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

2.1.2.2 พันธกิจการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546)[Online] กล่าวว่ากรมอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ในทุกสาขาวิชาอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดและการประกอบอาชีพอิสระ

2.1.3 การปฏิรูปการอาชีวศึกษา

2.1.3.1 หลักการ

1) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกและเทคโนโลยี มีผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศและสังคมไทยสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ คือ ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การเตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อเผชิญกับระบบเศรษฐกิจใหม่ ที่มีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง การผลิตกำลังคนให้มีฐานความรู้ในวิชาชีพเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาของประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเป็นหัวใจสำคัญ

2) การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ที่มีลักษณะเฉพาะ

สัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในแต่ละภาคเศรษฐกิจ เจตนารมณ์ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐาน และวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ สามารถนำทักษะความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพสร้างผลผลิตและรายได้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน ใช้การศึกษา วิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน สนองนโยบายของประเทศในเรื่องสงครามกับความยากจนของรัฐบาล โดยมีกรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาชีพ โดยจำแนกระดับตามหลักสูตรการเรียนการสอน คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูงและหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ จึงถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจที่สำคัญส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นกรมอาชีวศึกษาที่จะเปลี่ยนเป็นสำนักงานสถาบันการอาชีวศึกษาในเร็ววันนี้ จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนปฏิรูปเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ทนต่อความเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้าน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคือ “ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย”

3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติที่วางรากฐานในการจัดและพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่จัดเก็บค่าใช้จ่าย และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จากเจตนารมณ์ดังกล่าวของรัฐธรรมนูญทำให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีบทบัญญัติในการวางกรอบและแนวทางเพื่อปฏิรูปการศึกษาในประเด็นหลัก ดังนี้

- (1) เน้นให้การศึกษาแก่ปวงชน ทั้งเด็ก เยาวชน คนวัยทำงาน และ ผู้เกษียณงานแล้ว โดยเปลี่ยนรูปแบบการให้การศึกษาให้หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน
- (2) เพิ่มการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปีเป็น 9 ปี และให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยผู้เรียนไม่เสียค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าสู่การอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาได้สะดวกขึ้นและมากขึ้น
- (3) เน้นให้ทุกภาคมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ไม่ว่าจะป็นองค์กรของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันต่างๆ เช่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ ครอบครั ฯลฯ
- (4) มีระบบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีมาตรการหลากหลายในการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ คุณภาพครูอาจารย์ คุณภาพการบริหารจัดการ และคุณภาพด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (5) ปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษา โดยมีองค์กรคณะบุคคล รวมทั้งผู้แทน ประชาชนร่วมกำหนดนโยบายทางการศึกษา และกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาลงไป ที่เขตพื้นที่

(6) ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นที่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้

1. เรียนวิธีเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เรียนแล้วคิดเป็นทำเป็น
3. เรียนแล้วคิดดีทำดี
4. เรียนแล้วอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
5. เรียนแล้วสามารถไปสู่จุดหมายแห่งชีวิตได้

4) ในมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุว่า “การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ” ประกอบกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ในมาตรา 32 บัญญัติว่าให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็น 1 ใน 4 องค์กรหลักในการจัดระเบียบบริหารราชการศึกษาราชการและกำหนดหน้าที่ไว้ใน มาตรา 34 ให้ “คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ”

จากบริบทด้านกฎหมายดังกล่าวข้างต้นกรมอาชีวศึกษาจึงได้ยึดเป็นหลักการในการปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว โดยได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2546 ภายใต้กรอบแนวคิดและหลักการ ดังนี้

1. การสร้างเอกภาพเชิงนโยบาย

เนื่องจากในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รับผิดชอบการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า เฉพาะหน่วยงานของรัฐมี 22 กรมใน 9 กระทรวง จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ บางครั้งมีปัญหาด้านความซ้ำซ้อน ความสิ้นเปลือง ขาดการประสานและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ขาดเอกภาพด้านนโยบายและเป้าหมาย คณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เป็นองค์คณะบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงเป็นองค์กรหลักในการเสนอแนะนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเพียงองค์กรเดียว เช่นเดียวกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการอุดมศึกษาที่ดูแลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. การกระจายอำนาจ

มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการอาชีวศึกษาจากส่วนกลาง สู่สถาบันการศึกษา ซึ่งจะรับผิดชอบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาใน 2-3 จังหวัด ต่อ 1 สถาบันการศึกษา ในสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะบริหารโดยคณะกรรมการ 2 คณะ ประกอบด้วย

2.1 คณะกรรมการสภาสถาบันอาชีวศึกษา มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ จัดตั้ง ยุบ ขยาย หรือยกเลิกสาขาวิชา อนุมัติหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ลงมา บริหารงานวิชาการ อนุมัติให้ปริญญาบัตร บริหารงานบุคคล และสรรหาผู้อำนวยการ สถาบันการศึกษาเพื่อเสนอความเห็นชอบและถอดถอน

2.2 คณะกรรมการบริหารสถาบันการศึกษา มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการสถาบัน การอาชีวศึกษา แต่งตั้งถอดถอน คณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการสถาบัน อาชีวศึกษามอบหมาย สรรหาผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษาและรองผู้อำนวยการสถาบัน การอาชีวศึกษาเพื่อเสนอความเห็นชอบในการแต่งตั้งและถอดถอน ทำหน้าที่อื่นใดตามที่ คณะกรรมการการบริหารสถาบันการอาชีวศึกษามอบหมาย

สำหรับหน่วยปฏิบัติที่เป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษาภายใต้สถาบัน กำหนดให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาซึ่งในแนวทาง ปฏิรูปเป็นการกระจายอำนาจสู่คณะบุคคลแทนการกระจายอำนาจให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งตามระบบเดิม

3. การกำหนดระบบคุณวุฒิวิชาชีพ

ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านทรัพยากรมนุษย์ค่อนข้างต่ำเนื่องจาก เป็นการวัดจากการศึกษาขั้นพื้นฐานของแรงงาน แรงงานไทยจำนวนไม่น้อยมีทักษะหรือความ สามารถในการปฏิบัติงานหรือการประกอบอาชีพอย่างดีเป็นที่ยอมรับ แต่ยังไม่มียกเลิกในการ ยกระดับคุณค่าของความสามารถในการปฏิบัติงานขณะที่คุณวุฒิทางการศึกษามีได้ประกันความ สามารถในการปฏิบัติงานเสมอไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องระดมกำลังและสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่ม อาชีพ สมาคมอาชีพและผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรฐานอาชีพ (Occupation Standards) อันจะนำไปสู่การพัฒนา ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualifications) เพื่อสร้าง จุดเชื่อมต่อระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณวุฒิทางการศึกษา การดำเนินการดังกล่าว ต้องอาศัยองค์กรหลักและกลไกที่เข้มแข็งรับผิดชอบ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนา ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และทำให้การอาชีวศึกษาเป็นระบบเปิด (Open Entry Open Exit) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ โอกาสผู้ที่ทำงานอยู่แล้วได้เพิ่มพูนความรู้และเทียบประสบการณ์ ได้รับคุณวุฒิวิชาชีพและให้ระบบ อาชีวศึกษาเป็นระบบการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง

4. การกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษามีการดำเนินการหลายหน่วยงานและหลายระดับ แม้ว่าต้อง สอดคล้องกับแนวโน้มการประกอบอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ถือเป็นภารกิจที่สำคัญของการ

อาชีวศึกษาในการผลิตกำลังให้มีทักษะความรู้และสมรรถนะในการประกอบอาชีพตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่อาจส่งผลถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่เนื่องจากมีหลายหน่วยงานทั้งสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จัดการอาชีวศึกษา จึงจำเป็นต้องสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษาในระดับชาติ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินการของหน่วยต่าง ๆ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์กรหลัก กำหนดมาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ และมีกลไกกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

5. การสร้างแรงจูงใจในการระดมความร่วมมือ

การอาชีวศึกษาเป็นกระบวนการการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในด้านความสามารถในการทำงาน ทั้งในฐานะผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ใช้ ผู้สร้างและผู้พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ปัจจัยการผลิต การดำเนินการผลิตและพัฒนากำลังคนดังกล่าวต้องการใช้ทรัพยากรเป็นจำนวนมากและมีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการอาชีวศึกษาจึงต้องเปิดโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงาน องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ รวมทั้งชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารและจัดการอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศและเพิ่มคุณภาพในการผลิตกำลังคนที่สนองตอบความต้องการในการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น

2.1.4 แนวทางการดำเนินงานปัญจะปฏิรูป

กรมอาชีวศึกษาได้เร่งดำเนินการปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามเจตนารมณ์ของ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามแนวนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการตามแนวทาง “ปัญจะปฏิรูป” ดังนี้

2.1.4.1 ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา

- 1) ให้ความสำคัญความต้องการ (Demand Driven)
- 2) พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
- 3) พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง (Lifelong Learning)
- 4) พัฒนาระบบอาชีวศึกษาให้เป็นระบบเปิด (Open Entry Open Exit)
- 5) พัฒนาระบบการเทียบโอนประสบการณ์ (Validation of Experience)
- 6) สร้างความเชื่อมโยง (Articulation)

2.1.4.2 ปฏิรูประบบการเรียนรู้

- 1) จัดระบบการเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Multidisciplinary)
- 2) สร้างความแข็งแกร่งทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ (Solid Knowledge Solid Practical)
- 3) ให้ความสำคัญการสร้างสมรรถนะอาชีพ (Competency Base)
- 4) จัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงของการประกอบอาชีพที่บูรณาการโลกของการศึกษากับโลกของอาชีพเข้าด้วยกัน โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกงานในสถานประกอบการ (Dual Vocational Training และ On-the Job Training)
- 5) การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Self - learning, E - learning)

2.1.4.3 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ

- 1) บริหารแบบประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ
- 2) การรวมกลุ่มสถานศึกษา (Clustering)
- 3) การกระจายอำนาจ มอบอำนาจ (Decentralization)
- 4) การกำหนดความเชี่ยวชาญหรือความเป็นเลิศ (Area of Excellence)
- 5) การสร้างความเข้มแข็งระบบเครือข่ายและความร่วมมือ (Strengthening Partnership and Networking System)
- 6) การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐาน (Standardizing System)
- 7) การพัฒนาระบบ IT
- 8) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี (Research and Development of Technology and Innovation)

2.1.4.4 ปฏิรูประบบครูและบุคลากร

- 1) พัฒนามาตรฐานครูและผู้บริหารการอาชีวศึกษา
- 2) แผนงานสร้างความเข้มแข็งในวิชาการและวิชาชีพ
- 3) แผนงานเตรียมความพร้อมเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา
- 4) ฝึกอบรมพัฒนาและให้การรับรองครูฝึกในสถานประกอบการ

2.1.4.5 ปฏิรูประบบการเงินและทรัพยากร

- 1) การวางแผนระดับพื้นที่ (Area Catchment Planning)
- 2) การวางแผนการใช้ทรัพยากร (Resource Mapping)
- 3) การจัดงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Results Based Budgeting)

2.1.5 ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา

การปฏิรูปการอาชีวศึกษาได้กำหนดแนวทางดำเนินการโดยมุ่งปรับทิศทางแนวทาง (Re - orientating) ดังนี้คือ

1. ให้ความสำคัญความต้องการ (Demand Driven)

พัฒนาหลักการและจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นความต้องการกำลังคนเป็นหลัก ทั้งความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ ทิศทางการพัฒนาประเทศและศักยภาพของบุคคลเป็นสำคัญ มีการปรับหลักสูตรใหม่ทุกระดับ โดยมุ่งเน้นความต้องการกำลังคนในการจ้างงาน และการส่งเสริมอาชีพอิสระที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาค

2. พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

สถานศึกษาทุกแห่งต้องพัฒนาระบบงานพัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เอื้อต่อการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้า ความต้องการและการถ่ายโอนความรู้ในสาขาวิชาชีพ เรียนรู้ความต้องการจากภายนอก เรียนรู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอาชีพสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่าย เชื่อมโยงเพื่อเรียนรู้วิชาชีพและวิชาที่เกี่ยวข้องร่วมกันในองค์กร เพื่อการพัฒนาบุคลากร นักเรียนนักศึกษา และสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง (Lifelong Learning)

ขยายฐานการพัฒนากำลังคนให้กว้างขวางโดยไม่มีข้อจำกัดครอบคลุมประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับชั้น ปรับระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรด้านการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของกำลังคนในประเทศ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายสะดวกต่อการเข้าถึงบริการมากที่สุด ส่งเสริมให้บุคคลที่ทำงานอยู่แล้ว หรืออยู่นอกระบบการศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ พัฒนาทักษะอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

4. พัฒนาระบบอาชีวศึกษาให้เป็นระบบเปิด (Open Entry Open Exit)

ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขวาง สร้างความยืดหยุ่น บุคคลสามารถเข้าเรียนหรือหยุดเรียนได้ตามความจำเป็นโดยนำระบบโมดูล (Module) ระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน

5. พัฒนาระบบการเทียบโอนประสบการณ์ (Validation of Experience)

สร้างระบบการเทียบประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณค่าของผู้มีทักษะอาชีพ เพื่อให้จุดเชื่อมโยงระหว่างวุฒิการศึกษากับอาชีพเป็นการสะสมหน่วยการเรียนรู้สำหรับการศึกษาต่อเพิ่มเติมเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เอื้อโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนควบคู่กับการประกอบอาชีพของตนเองได้

6. สร้างความเชื่อมโยง (Articulation)

จัดระบบหลักสูตรระบบการเรียนการสอน การศึกษาวิชาชีพให้มีความเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับและประเภทต่าง ๆ เพื่อการสร้างคุณภาพมาตรฐาน และการถ่ายโอนคุณวุฒิ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ

มีผู้ให้ความหมายของความสนใจไว้หลายท่านดังนี้

Strong (1974 : 12-15) กล่าวไว้ว่า ความสนใจจะแสดงออกมาเมื่อมีความนึกคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ชอบสิ่งนั้น เมื่อพร้อมที่จะตอบสนองสิ่งนั้น ถ้าไม่ชอบก็ปรารถนาที่จะออกห่างจากสิ่งนั้น ประกอบการ

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2539 : 23) ได้อธิบายว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกที่จดจ่อ อยากรู้อยากเห็น อยากรจะทำในสิ่งที่ตนสนใจ ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดแรง จูงใจ ในการเรียนหรือการทำงาน ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลและมีอิทธิพลต่อการที่บุคคลนั้น ๆ จะมีความบากบั่นในการประกอบอาชีพนั้นมากน้อยเพียง ใดด้วย

จากการศึกษาความหมายของความสนใจสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะแสดงออกมาเป็นความชอบที่จะนำไปสู่การค้นหา หรือถ้าไม่ชอบก็จะแสดงออกมาโดยพยายามที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้น

2.2.1 ความสนใจในด้านอาชีพ

ประยูร มัชโกลา (2539 : 14-16) ได้กล่าวถึงความสนใจด้านอาชีพว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล เกิดจากความสนใจด้านอาชีพของคนนั้น ๆ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะทำให้คนประเมินความรู้ชอบหรือไม่ชอบอาชีพที่ตนเคยรับรู้ และมีประสบการณ์มาก่อน หากมีความชอบในอาชีพใดแล้ว บุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะแสดงความสนใจในอาชีพนั้น โดยการเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อการประกอบอาชีพนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการหาข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหรือการฝึกฝนตนเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้น ๆ ซึ่งมีผลถึงความสำเร็จ หรือบรรลุจุดมุ่งหมายในการประกอบอาชีพ ความสนใจในการเลือกประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น

Crites (อ้างใน สุภาพรณ์ เลอเลิศวิชัย. 2542 : 27) กล่าวถึง ลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่างๆ คือ ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variable) ได้แก่

1. วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มีต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังเกี่ยวข้องกับระดับชั้นในสังคม
2. ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เยาว์ปัญญา
3. พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ พบว่าการเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองแตกต่างกัน
4. ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
5. โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ในการศึกษากับการเลือกอาชีพ ยังมีจำกัดแต่มีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางสำคัญในการเลือกอาชีพ

6. เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

7. ครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง และการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนการเลียนแบบจากบิดามารดาและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้

Schaffe (อ้างใน สุภาภรณ์ เลอเลิศวิชัย. 2542 : 27) ได้คิดทฤษฎีการเลือกอาชีพ ซึ่งได้เสนอแนวคิดว่าคุณคนเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตน อันมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน และมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้น ความต้องการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ ต้องการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ ต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ต้องการแสดงตนให้คนอื่นเห็น สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ ต้องการแสดงความคิดริเริ่มในการดำเนินกิจการต่างๆ

Super (อ้างใน พรพรรณ เหล่าวิชระสุวรรณ. 2545 : 20) ได้ทำการศึกษาความสนใจในอาชีพ และสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพดังต่อไปนี้

1. ความสนใจเป็นตัวกำหนดในการเลือกสายการเรียน และการประกอบอาชีพ ที่สำคัญมากกว่าตัวชี้แนะอื่นๆ อันได้แก่ ความถนัด สถานทางสังคม อุปนิสัย
2. ความสนใจอาจเป็นตัวกำหนดทิศทางความพยายามและกิจกรรม ส่วนความถนัดเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดระดับความสนใจ
3. ความสนใจที่ได้รับจากแบบสอบถาม ความสนใจในอาชีพจะมีความมั่นคงกว่า และมีอำนาจการทำนายมากกว่า ความสนใจที่ได้จากการบอกเล่าหรือแสดงออก
4. คะแนนความสนใจในอาชีพหนึ่งๆ จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ความคงที่และความสมบูรณ์ในการเรียน หรือการฝึกงานในด้านต่างๆ

2.2.2 การวัดความสนใจ

Jager and Floehilich (อ้างใน ไข่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 18) ได้อธิบายถึงวิธีการวัดความสนใจไว้ดังนี้ คือ

1. โดยการสังเกตจากความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. พิจารณาจากความสนใจต่างๆ ที่แต่ละบุคคลแสดงออกมา
3. สังเกตจากกิจกรรมที่คนนั้นๆ กระทำอยู่เป็นประจำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (Interest Inventory) วัดโดยตรง

Super & Crite (อ้างใน พรพรรณ เหล่าวิชระสุวรรณ. 2545 : 19) ได้แบ่งประเภทของความสนใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความสนใจส่วนตัว (Expressed Interest) ความสนใจลักษณะนี้เป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่ชื่นชอบสิ่งหนึ่งมากกว่าอีกสิ่งหนึ่ง เป็นการแสดงความสนใจของตนเอง

แบบเฉียบๆ การแสดงออกไม่เด่นชัดมากนักแต่เป็นการแสดงออกที่เห็นได้จากการทำกิจกรรม ความสนใจของคนประเภทนี้ไม่ไปยุ่งกับคนภายนอกมากนัก

2. ความสนใจชั้นอาสา (Manifested Interest) ความสนใจในระดับนี้เป็นความสนใจด้าน อาสาสมัครร่วมวงกับกลุ่มทำกิจกรรม เข้าร่วมชุมนุมหรือสมาคมนั้นๆ

3. ความสนใจจากรายการวัด (Tested Interest) เป็นความสนใจที่ได้จากรายการวัดใน แบบทดสอบวัดความสนใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับนิยามความสนใจของเรื่องมีอนั้นๆ เนื้อหารายการ ถามต่างๆใช้ในการค้นหาความสนใจซึ่งอาจแตกต่างกัน แต่ก็สามารถนำมาแปลผลได้ว่าคนนั้น มีความสนใจด้านใดขนานไหน ซึ่งสามารถพูดได้ว่าเป็นความสนใจชนิดที่แบบทดสอบนั้น วัดได้ตามผู้ชำนาญการกำหนด

ความสนใจเป็นแรงผลักดันให้คนเรา แสดงพฤติกรรมออกมาและถือได้ว่า เป็นพฤติกรรม อย่างหนึ่งของมนุษย์ การวัดความสนใจจึงต้องวัดหรือประเมินจากพฤติกรรมที่คนนั้น ๆ แสดงออกมา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสนใจอาชีพและการวัดความสนใจสรุปได้ว่า การ เลือกออาชีพเกิดจากความสนใจของตนเอง อันเกิดจากความถนัด อุปนิสัย การวัดความสนใจ สามารถวัดได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาของแต่ละบุคคล โดยใช้วิธีการสังเกต ใช้แบบสำรวจ ภายใต้อาณัติการณต่างๆ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

มีผู้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้หลายท่านดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 9) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจ ไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการสร้างทางเลือกในการดำเนินการใดๆ ไว้หลายๆ ทาง แล้วพิจารณา ตรวจสอบประเมินผลทางเลือกเหล่านั้น เพื่อเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียว เพื่อนำไป ดำเนินการ

วิชัย โถสุวรรณ (2535 : 15) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจ ไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายๆ ทางเลือก โดยอาศัยที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมายหรือความต้องการของผู้เลือกได้

สุลักษณ์ มีชูทรัพย์ (2539 : 20) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทาง

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 21) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจ ไว้ว่า การ ตัดสินใจหมายถึง กระบวนการในการคิด วิเคราะห์ หรือกระบวนการพิจารณาเลือกทางเลือกใด ทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ของการตัดสินใจนั้น เพื่อนำผลที่ได้จากการตัดสินใจ

ไปใช้ในการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพ จึงเป็นกระบวนการในการคิด พิจารณาเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

จากการศึกษาความหมายของการตัดสินใจสรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการพิจารณาในการเลือกที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ที่ดีที่สุด เพียงอย่างเดียว เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์

2.3.1 การตัดสินใจเลือกอาชีพ

สุโข มีอินทร์เกิด (2528 : 36) ได้ให้แนวคิดในการเลือกศึกษาต่อไว้ว่า “การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อวิชาวานอาชีพนั้น มักได้รับอิทธิพลจากฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของบิดามารดา และโอกาสที่มองเห็นได้ในอนาคต ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการศึกษาต่อให้สำเร็จ การศึกษา เช่น แหล่งทุนการศึกษาในรูปของบุคคล องค์การ มูลนิธิ ธนาคาร

ศุภวดี บุญญวงษ์ (2528 : 20-22) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพว่า “การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพื้นฐานของครอบครัว และสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนทางการเงิน และภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 20) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมเศรษฐกิจของประเทศเป็นผลทำให้ลักษณะการทำงานและการตัดสินใจเลือกอาชีพเปลี่ยนไปจากเดิม เพราะเหตุการณ์ในสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นการเข้าสู่สาขาอาชีพจึงจำเป็นต้องนำไปจัดต่างๆ มาประกอบกัน การที่นักเรียนจะเข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชาจึงต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบเพราะเป็นการวางแผนอาชีพ และชีวิตในอนาคต (Career Decision Making) เป็นอย่างมาก

2.3.2 ประเภทของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ มีผลทางปฏิบัติเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคตที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อง มีเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของการตัดสินใจไว้แตกต่างกันดังนี้

โยธิน ศันสนยุท (2525 : 112) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจไว้ 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจระยะสั้น เป็นการตัดสินใจที่ต้องทำเป็นประจำ (Routine) ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ซึ่งการตัดสินใจระยะสั้นจะเห็นผลการตัดสินใจเร็ว
2. การตัดสินใจระยะยาว ต้องการการวางแผนเกี่ยวกับอนาคตเสมอ เมื่อไรก็ตามที่มีการวางแผนสำหรับอนาคต จะต้องมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ซึ่งการตัดสินใจระยะยาวต้องคาดคะเนผลเอง

Bartol & Martin (อ้างใน สมยศ นาวิการ. 2538 : 145 – 146) แบ่งการตัดสินใจออกเป็น 3 ประเภท ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน (Certainty) เป็นการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่คาดหมายไว้ โดยเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ตัดสินใจมีข้อมูลเพียงพอและทราบถึงผลของการเลือกแต่ละทางอย่างแน่นอน ในสถานการณ์เหล่านี้ ผู้ตัดสินใจจะพยายามเลือกทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด

2. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยง (Risk) เป็นการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่แน่นอนน้อยกว่าการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน แต่ก็ยังพอคาดคะเนความเป็นไปได้อยู่บ้าง ทั้งนี้ผู้ตัดสินใจทราบถึงผลลัพธ์ของทางเลือกต่างๆ ที่ใช้การตัดสินใจแต่โอกาสที่จะเกิดทางเลือกนั้นแตกต่างกันอันเนื่องมาจากปัจจัยบางอย่างที่ไม่แน่นอน

3. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน (Uncertainty) เป็นการตัดสินใจที่ไม่สามารถคาดการณ์ผลลัพธ์หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นได้เลย อาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่มีมืดแปดด้าน เพราะผู้ตัดสินใจในสถานการณ์นี้จะไม่มีโอกาสทราบผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือก เนื่องจากไม่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพียงพอ ไม่มีโอกาสทราบความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและมีตัวแปรอื่นที่ไม่สามารถควบคุมได้อยู่ด้วย การตัดสินใจจึงต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาช่วยในการตัดสินใจอย่างมาก

Gardon (อ้างใน สมยศ นาวิกาน. 2538 : 144 - 145) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจเป็น 2 แบบ คือ

1. การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Programmed Decision) เป็นการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับแนวการปฏิบัติหรือนโยบาย ซึ่งเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นโครงรูปแน่นอน เพื่อให้เกิดความง่ายในการตัดสินใจ ภายใต้สถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ โดยจัดทางเลือกในหลายกรณี

2. การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Nonprogrammed Decision) เป็นการตัดสินใจอีกชนิดหนึ่งเหมาะสมกับการนำมาใช้กับปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความซับซ้อนหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ไม่มีรูปแบบ ไม่เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

พรพรรณ เหล่าวิชระสุวรรณ (2545 : 22) ได้สรุปแนวคิดการจำแนกประเภทของการตัดสินใจ ไว้ว่า การตัดสินใจมีการจำแนกหลายประเภทขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เวลา ลักษณะของปัญหาและเหตุผล ไม่สามารถที่จะแยกได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการตัดสินใจของแต่ละบุคคลจะต้องพิจารณาจำแนกประเภทของการตัดสินใจให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญอยู่

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพสรุปได้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว สังคม ประเภทของการตัดสินใจ อาจแบ่งได้ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อาจจะมีการกำหนดไว้ล่วงหน้า หรือไม่ต้องกำหนดไว้ก็ได้ และอาจจำแนกตามระยะเวลา ในการวางแผนงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้หลายท่านดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 302) ให้ความหมายของแรงจูงใจ ว่าเป็นลักษณะนามธรรม เป็นวิธีการที่จะชักนำ พฤติกรรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงจูงใจ ด้วยเหตุนี้การจูงใจจึงเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจ

สุชา จันทร์ธอม (2533 : 101) กล่าวว่า แรงจูงใจ โดยทั่ว ๆ ไป หมายถึง

1. สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อบรรลุจุดหมายปลายทาง (Goal) ที่ตั้งไว้

2. พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายปลายทาง

3. พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรงขับ (Drive) ของแต่ละบุคคล มีแนวโน้มไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่ง ร่างกายอาจจะสมประสงค์ในความปรารถนาที่เกิดจากแรงขับนั้น ๆ ได้

มาลินี จุฑรพ (2537 : 138) ให้ความหมายของการจูงใจว่า คือการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการหรือหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และแรงจูงใจย่อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น เกิดความสนใจเป็นพิเศษ

จากความหมายของแรงจูงใจพอสรุปได้ว่า แรงจูงใจเกิดขึ้นจากความสนใจ ความต้องการ เจตคติ และเป้าหมาย ทำให้ร่างกายเกิดแรงขับ หรือแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ

2.4.1 ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป็นแรงจูงใจพื้นฐานและทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา แรงจูงใจของบุคคลเริ่มจากการที่บุคคลเกิดความต้องการจนผลักดันเป็นแรงขับแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย (สุรัช โคว์ตระกูล. 2533 : 164) แรงจูงใจประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 2 ประการคือ

1. แรงจูงใจ (Motive) เป็นแรงผลักดันจากภายในของบุคคลเอง ได้แก่ แรงขับ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการของเพศอีกส่วนหนึ่งของแรงจูงใจ ได้แก่ ความต้องการ (Need) เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจ (Incentive) หรืออาจเรียกว่า เครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าต่าง ๆ จากภายนอก ร่างกายที่เร้าหรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เป็นตัวกำหนดทิศทางพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบ

มุกดา ศรียงค์ และคณะ (2542 : 233 – 234) ได้แบ่งแรงจูงใจแบ่งออกได้ดังนี้

1. แรงจูงใจพื้นฐาน (Primary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ เป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อแสวงหา อาหาร หลีกเลียงความเจ็บปวด และดำรงชีวิต เผ่าพันธุ์ของตนต่อไป

2. แรงจูงใจภายใน (Intension Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลโดยเกิดขึ้นได้เองโดยไม่ต้องมีสิ่งเร้าจากภายนอกมาล่อ เป็นแรงจูงใจที่มีมาตั้งแต่เกิด เป็นแรงจูงใจที่สร้างให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาชีวิตได้ด้วยตนเอง ทำให้มนุษย์มีกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในสังคม เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการค้นคว้า สำรวจ ทดลอง ความต้องการแข่งขันกับผู้อื่น เป็นต้น

3. แรงจูงใจภายนอก (Extension Motive) หรือแรงจูงใจจากการเรียนรู้ (Learning or Secondary Motive) เป็นแรงจูงใจของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกให้คนเราเกิดจุดมุ่งหมาย จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมเพื่อนำตนไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น นับว่าเป็นแรงจูงใจทางสังคมที่สร้างให้บุคคลเกิดสัมพันธภาพกับผู้อื่น เกิดพฤติกรรมตอบสนองหรือมีปฏิริยาต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น เป้าหมายของพฤติกรรมที่เกิดแรงจูงใจชนิดนี้จะเกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงสถานะและความสำเร็จของบุคคล โดยสังคมจะเป็นผู้เร้าให้เกิดขึ้น อาจนำไปสู่ความกลัวและความก้าวร้าวเพื่อให้ตนได้รับชัยชนะและเป็นที่ยอมรับของสังคม แรงจูงใจประเภทนี้ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ กล่าวคือ

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมการทำงานให้ดีสมบูรณ์แบบ ประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลได้รับความสำเร็จ และได้รับรางวัลจากสังคม บุคคลก็จะมีแรงจูงใจนี้ติดตัวไปตลอดได้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้จะสามารถส่งเสริมได้ในวัยเด็ก ที่ได้จากการเลี้ยงดู และส่งเสริมให้อิสระในความคิดและกระตุ้นให้เป็นตัวของตัวเองสนับสนุนให้รับผิดชอบในงานตามวัย เมื่อเด็กโตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motive) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้มนุษย์ปฏิบัติตน และแสดงพฤติกรรมให้ตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น เป็นแรงจูงใจที่สังคมสร้างเงื่อนไขกระตุ้นให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะคนเราต้องการที่จะได้รับความรักจากผู้อื่น ต้องการการยอมรับและเอาใจใส่จากบุคคลที่ตนเกี่ยวข้องด้วย

Morgan and King (อ้างใน ไช่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 20) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น (Affiliation Needs) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นเหนือจากพ่อแม่ พี่น้องความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจและสบายใจในการที่จะอยู่ร่วมกันหรือทำงานเกี่ยวข้องกันเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ

2. ความต้องการฐานะ (Status Needs) ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมากการแบ่งแยก ระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจึงพยายามสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมหรือให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น อยากรู้ได้ตำแหน่ง (Rank) อยากรู้ได้เกียรติยศ และอำนาจ (Prestige and Power)

บุญประสิทธิ์ ลีตระกูล (2543 : 45 – 47) ได้กล่าวถึง ปัจจัยจูงใจของ Herzberg ที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานให้ได้ผลดี จะต้องมียปัจจัยเสริม ดังนี้

1. ความสำเร็จในหน้าที่ (Aspect of Success) หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจและปลาบปลื้มใจในความสำเร็จของงาน เมื่อเขาได้ทำงานหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้เป็นผลสำเร็จ
 2. การได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่น (Recognition from People) หมายถึง การได้รับการยกย่องชมเชย ยอมรับนับถือ หรือได้รับการแสดงความยินดีจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน หรือบุคคลอื่นทำให้เกิดความภาคภูมิใจ คนเราต้องการได้รับการยกย่องชมเชยเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด และตำแหน่งใด การยกย่องชมเชยที่เหมาะสมกับแต่ละคนเป็นการสร้างแรงจูงใจ
 3. ลักษณะของงานที่ทำ (Nature of Work) หมายถึง งานที่น่าสนใจ และท้าทายความสามารถมีแนวโน้มที่นำไปสู่ความพอใจในงานมากกว่า และผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ หรือให้สำเร็จประสบผล จะนำมาซึ่งความพอใจในงาน ส่วนที่ท้าทายจะเป็นงานที่น่าเบื่อหน่ายนำไปสู่ความไม่พอใจในระดับสูงและอาจส่งผลในรูปการขาดงานหรือลาออกจากงานได้
 4. ความรับผิดชอบที่ได้รับ (Assigned Responsibility) หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาให้โอกาสแก่ผู้ทำงานได้รับผิดชอบต่องานตนเองเต็มที่ โดยไม่จำเป็นต้องตรวจสอบหรือควบคุมมากเกินไป การมอบหมายงานที่ให้ความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการจูงใจให้มีการปฏิบัติงานเต็มที่มากขึ้น
 5. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Functional Promotion) หมายถึง การได้รับเลื่อนเงินเดือนหรือตำแหน่งให้สูงขึ้นรวมถึงโอกาสที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในการทำงานด้วย เพราะการมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งจะทำให้คนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน
 6. ความเจริญก้าวหน้าส่วนบุคคล (Personal Advancement) หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสเติบโตในด้าน ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโดยการฝึกอบรม การให้ดูงานนอกสถานที่ การหมุนเวียนงาน และการสร้างประสบการณ์ในการทำงานด้านต่างๆ การได้รับปัจจัยเหล่านี้เพียงตัวใดตัวหนึ่งหรือทั้งหมดก็จะเป็นเครื่องจูงใจให้คนทำงานเกิดความขยัน หรือมีชีวิตชีวาในการทำงาน เข้าลักษณะเป็นตัวทำให้เกิด Job Enrichment หรืออาจเรียกว่า เป็นเครื่องปรุงที่ทำให้เกิดรสชาติในการทำงาน ความคิดของ Herzberg ในเรื่องนี้จะใช้ได้กับคนตะวันตกและคนทางตะวันออกโดยไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก
- จากการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจสรุปได้ว่า แรงจูงใจ เกิดจากความต้องการของแต่ละบุคคลที่แสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทาง และเพื่อสนองความต้องการ เช่น อยากรู้ อยากเห็น ความสนใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันจากภายในของแต่ละคน

2.4.2 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของ Maslow

Maslow (อ้างใน ไข่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 21 - 22) ได้กล่าวถึงสิ่งจูงใจจากความ ต้องการของมนุษย์ และได้วางกระบวนการทางความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความ ต้องการอยู่เสมอ ไม่มีสิ้นสุด ขณะที่ต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะ เข้ามาแทนที่ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจอยู่ และความต้องการของ มนุษย์ มีลำดับชั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy of Needs) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ ฯลฯ ความต้องการ ทางด้านร่างกาย จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายยังไม่ได้ รับตอบสนองเลย ในด้านนี้โดยปกติแล้ว องค์กรทุกแห่งมักจะตอบสนองความต้องการของแต่ละคน ด้วยวิธีการทางอ้อม คือ การจ่ายเงินค่าจ้าง

2. ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าหากความ ต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไป ที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่าง ๆ ความต้องการด้าน ความปลอดภัย จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับ ร่างกาย ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนความมั่นคงนั้นหมายถึง ความต้องการความมั่นคงใน การดำรงชีพ เช่น ความมั่นคงในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) ภายหลังจากที่ได้รับการ สนองขั้นที่ 2 แล้วมีความต้องการที่สูงขึ้นคือ ความต้องการทางสังคมจะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อ พฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้ จะเป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน และการได้ รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและมีความรู้สึกที่ว่าตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) ความต้องการขั้นต่อมา จะเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ ความมั่นใจในตัวเอง ในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับ ของบุคคลอื่น หรืออยากที่จะให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization or Self-Realization) ลำดับชั้นความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ก็คือ ความต้องการที่อยากจะประสบความสำเร็จในชีวิต ตามความนึกคิด หรือความคาดหวัง ทะเยอทะยานใฝ่ฝันที่อยากได้รับผลสำเร็จในสิ่งอันสูงส่งใน ทัศนะของตน ลำดับความต้องการตามทฤษฎีของ Maslow's Hierarchy Needs ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงความต้องการของมนุษย์ เรียงลำดับชั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy of Needs)

สาระสำคัญของทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่าความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน บุคคลแต่ละคนจะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับลำดับความต้องการในแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น การจูงใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการลำดับชั้นที่แตกต่างกันไป และความต้องการตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึง 5 จะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการสนองความต้องการในลำดับต้น ๆ

2.4.3 ทฤษฎีความต้องการของ Murray

Murray (อ้างใน มุกดา ศรียงค์ และคณะ. 2542 : 235 – 237) มีความคิดเห็นว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอันนำไปสู่สิ่งที่ตนพึงพอใจ ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคลและบางครั้งเกิดความต้องการเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ทางสังคม นั่นคือ ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพร่างกายและสภาพทางจิตใจของบุคคลนั่นเอง ซึ่งแบ่งประเภทความต้องการได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว (Need for Aggression) ความต้องการประเภทนี้จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมที่จะเอาชนะผู้อื่นต่อสิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวางด้วยความรุนแรง ทำให้เกิดการต่อสู้ การทำร้ายกัน การแค้นช่วงชิง จนทำให้เกิดสงคราม
2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ (Need for Counteraction) เป็นความต้องการที่จูงใจให้บุคคลมีพฤติกรรมที่จะฟันฝ่าอุปสรรค และความล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา ซึ่งอาจได้รับสิ่งเร้าจากภายนอกกระตุ้นให้เกิดความต้องการนี้ เช่น การได้รับคำดูถูกดูหมิ่น ทำให้เกิดความพากเพียรเพื่อเอาชนะคำสบประมาทจนประสบผลสำเร็จ เป็นต้น
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) เป็นความต้องการที่ผลักดันให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการยินยอม ยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับการลงโทษ แพ้แล้วหนีหน้า ทำร้ายตนเอง เป็นต้น
4. ความต้องการในการที่จะป้องกันตนเอง (Need for Defendance) เป็นความต้องการที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากคำตำหนิติเตียนและวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น ซึ่งเป็นกลไกป้องกันทางจิตใจในการพยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน หรือหาทางกล่าวโทษผู้อื่นแสดงอาการกลบเกลื่อน และสร้างสถานการณ์ปิดบังความผิดตนเอง เป็นต้น
5. ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) เป็นความต้องการอิสระจากสิ่งกีดขวางทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง เช่น ต้องการงานเลี้ยงตนเอง ตัดสินใจเอง เป็นอิสระจากการควบคุมของพ่อแม่ และผู้ครอง เป็นต้น
6. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากให้ประสบผลสำเร็จ ฟันฝ่าเอาชนะอุปสรรคทั้งปวงเพื่อให้ตนได้รับชัยชนะ และประสบความสำเร็จมากกว่าผู้อื่น
7. ความต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Need for Affiliation) เป็นความต้องการสร้างมิตรภาพทำให้มีพฤติกรรมเอาอกเอาใจดูแลยิ่งขึ้น สร้างตนให้ผู้อื่นรักใคร่ เกรงใจและจริงใจต่อเพื่อนฝูง พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น

8. ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงออกซึ่งความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด ด้วยการเล่น การหัวเราะ เล่าเรื่องตลกขบขัน เล่นกีฬา ฟังเพลง เดินรำ พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมสันทนาการต่างๆ

9. ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (Need for Rejection) เป็นความต้องการที่เกิดจากการเบื่อหน่ายผู้อื่น ไร้ค่าจนรอบข้าง ต้องการปลีกตัวและแยกตัวอยู่คนเดียวไม่รู้สึกลึกลืนดิ้นร้ายกับผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาสนใจไยดีตน

10. ความต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น (Need for Succorance) เป็นความต้องการให้ผู้อื่นมีความเห็นอกเห็นใจ สนใจและสงสารตน ต้องการได้รับความช่วยเหลือดูแล คำแนะนำและชี้แจงจากผู้อื่น จะมีพฤติกรรมแห่งการวอนขอ ขี้้อ้น และชอบขอ

11. ความต้องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น (Need for Nurturance) เป็นการเข้าร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ การอาสาสมัครช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นภัยอันตรายรวมทั้งการอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาการพยาบาลผู้อื่น

12. ความต้องการในการสร้างตนเองให้เป็นที่ประทับใจผู้อื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการที่ผลักดันให้บุคคลพยายามแสดงตนในทางที่ดี เพื่อเรียกร้องให้บุคคลอื่นสนใจและประทับใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การฝึกฝนให้ตนมีความสามารถพิเศษเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นสนใจ สนุกสนาน ชื่นชม หรือแปลกใจในเรื่องราวและการกระทำของตนเอง

13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (Need for Dominance) เป็นความต้องการที่จะทำใ้บุคคลอื่นกระทำตามคำสั่งของตน ทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกมีอิทธิพลขึ้นมา อาจเป็นการข่มขู่วางอำนาจ แต่งตัวให้บุคคลอื่นเกรงขาม หรือแม้แต่พยายามศึกษาเล่าเรียนเพื่อเป็นเจ้าคนนายคน

14. ความต้องการอ้างอิงผู้ที่สังคมยอมรับ (Need for Reference) เป็นความต้องการอ้างอิงและยอมรับผู้ที่สังคมยกย่อง หรือผู้อาวุโสอย่างเต็มอกเต็มใจ ชื่นชมในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าตน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือกับบุคคลดังกล่าวด้วยความยินดี ทำให้เกิดพฤติกรรมการคล้อยตาม การยินยอมอยู่ใต้อำนาจ การอ้างอิงว่าตนเป็นลูกน้องของผู้มีอำนาจ

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงปมด้อยและความล้มเหลว (Need for Avoidance of Inferiority) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นความอับอายทั้งหลาย หลีกเลี่ยงการดูถูกปกปิดความรู้สึกด้อยในตนเองก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมหนีหน้า ขี้้อาย หรือสร้างเรื่องสร้างสถานการณ์หลีกเลี่ยงและปกปิดปมด้อยของตน

16. ความต้องการหลีกเลี่ยงอันตราย (Need for Avoidance of Harm) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางร่างกาย และหลีกเลี่ยงอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ ทำให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันจากอันตรายและความเสี่ยงต่างๆ

17. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิและลงโทษ (Need for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่สร้างให้เกิดพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่ม หรือการปกปิดความผิดพลาด เพราะต้องการที่จะหลีกเลี่ยงคำตำหนิและการลงโทษจากผู้อื่น

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness) เป็นความต้องการที่จะเห็นสิ่งต่างๆ อยู่ในกฎระเบียบจึงเกิดพฤติกรรมการกระทำที่อยู่ในกฎระเบียบจัดวางตกแต่งสิ่งของเป็นระเบียบเรียบร้อย มีระบบจัดเก็บเอกสารและตรงเวลา ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบประเพณี

19. ความต้องการรักษาชื่อเสียง (Need for Inviolacy) เป็นความต้องการที่ปกป้องชื่อเสียงเกียรติยศวงศ์ตระกูลของตน มีพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ไม่คดโกง

20. ความต้องการให้ตนแตกต่างจากผู้อื่น (Need for Contrastiness) ก่อให้เกิดพฤติกรรมการกระทำตนให้ดูผิดแผกไปจากคนปกติไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย คำพูด การแสดงออก แนวคิดและผลงาน มีพฤติกรรมที่ชอบคัดค้านส่วนรวม

2.4.4 ทฤษฎีความต้องการของ Bayton

กิติ ตย์คานนท์ (2533 : 128) ได้สรุปทฤษฎีความต้องการของ Bayton ไว้ว่า ความต้องการทางจิตใจของมนุษย์มี 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการมีความรักและมีพวก เป็นความต้องการทางจิตใจขั้นต่อเนื่อง เนื่องจากมนุษย์เราอยู่ในสังคม ถ้าเขาไม่ยอมรับเราเข้าเป็นพรรคพวก เราก็จะอยู่กับเขาไม่ได้ การที่จะทำให้อีกกลุ่มยอมรับเข้าเป็นพวกนั้นก็ย่อมขึ้นอยู่กับตัวเรา โดยต้องยึดหลักที่ว่าถ้าต้องการจากเขาเราต้องให้เขาก่อน หรือถ้าต้องการให้เขารักเรา เราต้องรักเขาก่อน

2. ความต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ และความเด่น เมื่อเรามีพรรค มีพวก และทำให้ใครๆ รักใคร่แล้วเราก็ต้องมีความต้องการหรืออยากได้สิ่งอื่นต่อไปอีก เนื่องจากความต้องการหรือค้นหาของมนุษย์นั้นไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งที่เราต้องการต่อไปอีกก็คือเกียรติยศ ชื่อเสียง ซึ่งจะทำให้คนอื่นยอมรับนับถือและยกย่องเขา และก็จะมียอทธิพลเหนือผู้อื่นได้

4. ความต้องการที่จะรักษาเกียรติยศ ชื่อเสียงและความเด่นได้คงอยู่ตลอดไป เมื่อสามารถกระทำตัวให้มีเกียรติยศ ชื่อเสียงและความเด่นแล้ว ทุกคนก็ต้องการที่จะรักษาสภาพนั้นไว้ให้คงอยู่ตลอดกาล นับว่าเป็นความสำเร็จสมหวังในชีวิต

2.4.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Crites

Crites (อ้างใน เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535 : 22-25) ได้เสนอแนวความคิดว่า เมื่อเกิดการเลือกอาชีพนั้น บุคคลจะต้องมีอาชีพที่จะเลือกสองอาชีพหรือมากกว่านั้น แรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพได้แก่ ความคาดหวังของสังคมที่ว่า “ทุกคนควรทำงาน” บุคคลจะต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เขาเลือก ถ้าเขาถูกจำกัดในการประกอบอาชีพ เขาจะไม่สามารถเลือกอาชีพได้ โดย Crites

ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานในการตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพจากงานวิจัยต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

การเลือกอาชีพ หมายถึง อาชีพซึ่งบุคคลกล่าวว่า เขาจะเลือกประกอบอาชีพนั้น และการเลือกอาชีพในทางปฏิบัติ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น เป็นการตัดสินใจในเลือกของบุคคล

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของ Crites ประกอบด้วย

1. การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด และแสดงให้เห็นว่าบุคคลคิดว่าเขาจะประกอบอาชีพอะไร
2. ความชอบในอาชีพ ได้แก่ การมีบุคคลมีความประสงค์หรืออยากจะประกอบอาชีพนั้นๆ ถ้าเงื่อนไขในสภาพความเป็นจริงเปิดโอกาสให้
3. ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพอะไร
4. ความสนใจในอาชีพ มีความคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพ แต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิก และหรือประกอบอาชีพนั้นๆ

สรุปแนวความคิดทั้ง 4 ประการนี้ จะมีอิสระต่อกันแต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ส่วนลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพที่ Crites กล่าวไว้มีดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ มิใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่ละบุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกันไป

2. การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์มีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น

2.1 ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variables) ได้แก่

- 1) วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังไปเกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย
- 2) ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เชาวปัญญา
- 3) เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
- 4) พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ จะพบว่าการเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองมีความแตกต่างกันมาก
- 5) ชุมชน เพื่อนและจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
- 6) ครอบครัว อาชีพของบิดามารดา และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้

7) โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ ในการศึกษากับการเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

2.2 ตัวแปรสนอง (Response Variables) ได้แก่

- 1) ความถนัดทั่วไป และความสามารถทางสมอง มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพด้วย
- 2) ความสนใจ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และความสนใจ วัดได้จากแบบสำรวจความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ และการเลือกอาชีพของเพศหญิง จะมีความสัมพันธ์สูงกว่าของเพศชาย
- 3) บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่าอ้อมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาทางการอาชีพที่กล่าวถึงการเชื่อมโดยของตัวแปรทั้งสองนี้ นอกจากนี้มีวิจัยบางอย่างได้ศึกษาการประเมินตนเอง ประโยชน์ในการเลี้ยง ค่านิยมและเป้าหมายชีวิตว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนเท่ากับอ้อมโนทัศน์ หรืออ้อมโนคติ

2.4.6 ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพของ Super

Super (อ้างในนวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 63-69) ได้เสนอพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพว่า บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกงานอาชีพจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และบุคคลทุกคนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่งเสมอ และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคลอีกด้านหนึ่งก็คือ ความสามารถทางด้านสติปัญญา และลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคล

นอกจากนี้ Super (อ้างในเพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535 : 28-31) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ และกล่าวถึงขั้นพัฒนาการทางอาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ขั้น ซึ่งในขั้นที่ 2 เป็นขั้นสำรวจตนเองและอาชีพ (Exploration Stage) บุคคลจะมีอายุระหว่าง 15-25 ปี จะเป็นขั้นการสำรวจตนเองและสำรวจอาชีพขณะอยู่ในโรงเรียน ในขั้นนี้ได้จะเริ่มแสวงหาประสบการณ์จากการทำงาน และจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 15-17 ปี จะเป็นระยะเริ่มพิจารณาและทดลองเลือกอาชีพ (Tentative Substage) แต่ยังไม่ตัดสินใจแน่นอน โดยบุคคลจะพิจารณาอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม และโอกาสในการได้งานทำ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 100-101) ตามหลักการพัฒนาการทางอาชีพ (Carrer Development) จะมี 3 ขั้นตอน คือ

1. การรู้จักตนเอง หมายถึง การที่บุคคลได้พิจารณาถึงความสามารถ จุดเด่น ทักษะ ค่านิยม ความสนใจ ตลอดจนบุคลิกภาพของตนเองว่าเป็นอย่างไร การรู้จักตนเองนั้นสำคัญอย่างยิ่งต่อการ

เลือกอาชีพของบุคคล ผู้ที่รู้ว่าตนเองทางการแสดงออก หรือบุคคลที่รู้ว่าตนเองไม่ชอบทำงานกับตัวเลขข้อมูรู้สึกอึดอัด เข้าไปได้งานที่ต้องการขลุกอยู่กับตัวเลขหรือบัญชีรายรับรายจ่ายทั้งวัน

2. การรวบรวมข้อมูลเป็นการได้รับความรู้ทางอาชีพ เช่น ลักษณะของอาชีพการศึกษาที่จำเป็นจะก้าวไปสู่อาชีพนั้น ความก้าวหน้าของอาชีพ ความมั่นคงของการประกอบอาชีพ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ช่วยในการเลือกอาชีพ เพราะใช้เป็นตัวประกอบในการพิจารณาเพื่อก้าวสู่อาชีพนั้น

3. การเตรียมตัวเพื่อก้าวสู่โลกของงานอาชีพ เป็นการฝึกทักษะความรู้ที่จะก้าวไปสู่งานอาชีพนั้น ๆ

2.5 ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพของนักเรียนเป็นการเลือกเรียนที่ผู้เรียนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่จะยึดประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ดังนั้นเพื่อให้การเลือกศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะมีปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนตัดสินใจในการเลือกเรียนอาชีพศึกษา ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.5.1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

ปัจจัยด้านส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และค่านิยมในการศึกษาต่อ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งมีทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยของนักการศึกษา ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านตัวนักเรียน ไว้ดังนี้

2.5.1.1 เพศ

โกศล สุปัญญา (2522 : 68) ได้ศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเลย พบว่า นักเรียนมีความมุ่งหวังที่จะเรียนต่อทั้งหมด ร้อยละ 100 นักเรียนชายจะเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนหญิง และเลือกเรียนสายอาชีพน้อยกว่านักเรียนหญิง

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนสนใจเลือกเรียนสายอาชีพน้อยกว่าสายสามัญ นักเรียนชายสนใจประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมสาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ นักเรียนหญิงสนใจในประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาการบัญชี สาขาการเลขานุการ

เดือนใจ อธิคมภานิต (2532 : 147 – 148) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2529 พบว่า นักเรียนต้องการเลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าไม่ศึกษาต่อ เพศ

มีผลทำให้การเลือกเรียนต่อสายวิชาต่างกัน คือ นักเรียนหญิงเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนชายแตกต่างกัน และนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงเลือกเรียนต่อสายอาชีพต่างกัน

สมพงษ์ มั่นระวัง (2532 : 72) ได้ศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่า นักเรียนชาย หญิงต้องการเรียนต่อถึงร้อยละ 98.98 นักเรียนชายเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงเลือกเรียนสายสามัญมากกว่านักเรียนชาย

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 91) เรื่องการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าเพศหญิงและเพศชายเลือกอาชีพแตกต่างกัน ซึ่งนักเรียนหญิงเลือกอาชีพกลุ่มบริการ งานเสมียน กลุ่มจัดการ และกลุ่มบริการสุขภาพ ส่วนนักเรียนชายเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกลุ่มงานช่าง

Strong (อ้างใน วีระพล เวชยางกูร. 2542 : 17) ได้วิจัยความสนใจในการเลือกอาชีพของเพศชายและเพศหญิง พบว่า ความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับ ความสนใจของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องความสนใจมีเพียงเล็กน้อย เพศชายสนใจอาชีพเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมวิทยาศาสตร์ การเมือง ทหาร และอาชีพที่เสี่ยงภัย เพศหญิงสนใจอาชีพทางศิลปดนตรี วรรณคดี บัญชี ครู และงานสาธารณสุข สำหรับงานดนตรีและบัญชีเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจพอๆ กัน

นิพนธ์ เจริญพงษ์ (อ้างใน พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ. 2545 : 52) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนคติของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน ปรากฏว่านักเรียนหญิงมีความต้องการเรียนต่อมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนได้รับอิทธิพลจากเพื่อนบ้านในการเรียนต่อและนักเรียนได้รับข่าวสารในเรื่องเรียนต่อจากป้านประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า เพศเป็นองค์ประกอบในการเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพ เพศทำให้เกิดความแตกต่างของการเลือกเรียนต่อ เพศชายเลือกเรียนต่อสายอาชีพ และมักจะเลือกเรียนสายช่างอุตสาหกรรมมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงเลือกเรียนต่อสายสามัญ และเลือกเรียนต่อสายอาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรมมากกว่าเพศชาย

2.5.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีผู้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายท่านดังนี้

Eysenck and Meilli (1972 : 16) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยความสามารถเฉพาะบุคคล สำหรับตัวที่บ่งชี้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต การตรวจการบ้าน หรืออาจได้มาในรูปของคะแนนจากโรงเรียนที่อาศัยวิธีที่ซับซ้อนและระยะเวลามากหรืออาจใช้การวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2515 : 4) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

1. ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่เจริญขึ้นโดยการเรียนวิชาต่างๆ ในโรงเรียนตามปกติ พิจารณาจากผลคะแนนสอบ หรือผลงานที่ครูกำหนดให้ทำ หรือจากทั้งสองอย่าง

2. ผลหรือผลงานที่นักเรียนได้จากวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งตรงกันข้ามกับทักษะที่ได้จากการฝึกฝีมือและวิชาพลศึกษา

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะทางสติปัญญาที่เกิดจากการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ โดยมีการวัดผลและประเมินผลจากครูผู้สอน

สวาง สุทธิเลิศอรุณ (ม.ป.ป. : 4) ได้ให้ข้อเสนอในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อไว้ว่าการตัดสินใจศึกษาต่อควรพิจารณาถึงองค์ประกอบด้านส่วนตัวที่ผู้เลือกเรียนควรได้ทำการสำรวจตนเอง ดังนี้

1. ความสนใจ โดยสำรวจว่าตนเองมีนิสัยอย่างไร เอาใจใส่เรื่องอะไร สนใจกิจกรรมเรื่องงานอะไร และหากจะฝึกให้สนใจกับกิจกรรมหรืองานที่จะเลือกจะได้อะไรหรือไม่

2. ความถนัด สำรวจตนเองว่ามีความสามารถพิเศษ หรือความถนัดทางใด ถ้าจะเลือกในวิชาไม่ถนัด จะฝึกได้หรือไม่

3. สติปัญญา สำรวจตนเองว่ามีสติปัญญาอยู่ในระดับใด เหมาะสมที่จะเรียนในวิชาที่เลือกเรียนหรือไม่

4. บุคลิกภาพ สำรวจตนเองว่ามีบุคลิกภาพอย่างไร เพราะว่าแต่ละอาชีพต้องการผู้ที่มีบุคลิกภาพต่างกัน

ประมวล วิทยากร (2520 : 127) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คำนิยมในการเลือกอาชีพที่ต้องการใช้ความรู้สูง ส่วนผู้ที่มีผลการเรียนต่ำจะเลือกอาชีพหมวดบริการและการผลิต

Williamson (อ้างใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66 – 67) ได้กิตติคุณผู้วิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ โดยมีความเชื่อว่า “อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการพินิจพิเคราะห์อย่างดี” ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ ที่กล่าวว่า “แต่ละบุคคลประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด เซาว์ปัญญา ความสนใจ คำนิยม ความต้องการ และบุคลิกภาพ” สำหรับการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของตนเองประกอบการพิจารณาลักษณะของอาชีพ นอกจากนี้ Williamson ยังเห็นว่า บุคคลแต่ละคนจะต้องรู้จักลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อจะได้ใช้ลักษณะและองค์ประกอบดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุนันท์ ประถมวาลย์ (2530 : 142) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนส่วนมากเลือกอาชีพโดยยึดตนเองเป็นหลักใหญ่ โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจอาชีพ และเห็นว่าเหมาะสมกับสติปัญญา และความสามารถของตนเองมากที่สุด

วิจิตร ศรีสะอาด (2532 : 8) ได้ให้เสนอแนวคิดในการเลือกศึกษาต่อไว้ว่า การตัดสินใจศึกษาต่อในสาขาวิชาใดได้อย่างเหมาะสมนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ ต้องรู้จักตนเองเกี่ยวกับบุคลิกภาพ นิสัย สติปัญญา สุขภาพ ลักษณะทางกาย เป้าหมายในชีวิต

รัชช แก้วอนันต์ (2533 : 54) เรื่องการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มนักเรียนในภาคกลางที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2530 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีผลต่อการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีโอกาสศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

ประยูร มัยโกคา (2539 : 38) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือว่าเป็นความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน ซึ่ง Moser ได้ศึกษาการเลือกอาชีพโดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกอาชีพที่ชอบที่สุด 3 อาชีพ จากอาชีพที่กำหนดให้ทั้งหมด 100 อาชีพ ผลปรากฏว่านักเรียนที่มีสติปัญญาสูงเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลสติปัญญาต่ำเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกฝนด้านวิชาการเพียงเล็กน้อย หรืออาชีพที่ไม่ต้องใช้วิชาการเลย

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (อ้างใน ทองปาน แวงโสธร. 2541 : 32) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีส่วนมากจะเลือกเรียนสายสามัญมากกว่าเลือกเรียนสายอาชีพ

Tomas Green (อ้างใน ทองปาน แวงโสธร. 2541 : 32) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ควรให้มีช่วงแตกต่างกันมากนัก เพราะจะทำให้บุคคลขาดความเสมอภาค ผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้ทัดเทียมกับคนอื่น และยังสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศไทย คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความคาดหวังทางการศึกษาในระดับที่สูงและผลการเรียน มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย

จันทร์เพ็ญ ทองหยิบ (อ้างใน พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ. 2545 : 52) ได้ศึกษาคำนิยมที่มีต่อการเลือกเรียนประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงมีคำนิยมในการเลือกเรียนอาชีพแตกต่างกัน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีคำนิยมต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก นักเรียนที่มีบิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีคำนิยมต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

นริศา อุปกุล (อ้างใน จิตติมา บัวมาศ. 2546 : 26) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จ หรือการบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาตัวหนึ่ง ซึ่งใช้ประโยชน์ในการจัดชั้นเรียน (Placement) การวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียน (Diagnosis) การวัดความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ (Change) การทำนายหรือพยากรณ์ (Prediction) และเพื่อการประเมิน (Evaluation)

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีผลต่อการเลือกเรียนต่อ เช่น ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีโอกาสเรียนต่อสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ดีจะเลือกเรียนต่อในสายสามัญมากกว่าเลือกเรียนสายอาชีพ ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ

2.5.1.3 บุคลิกภาพ

มีผู้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้หลายท่านดังนี้

Dinkmeyer (1967 : 309-310) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพมีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่างอันประกอบเป็นตัวบุคคลนั้นตั้งแต่สภาวะร่างกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ความคาดหวัง ลักษณะท่าทาง ความรู้สึก นิสัย ความสามารถทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ ทั้งในปัจจุบัน และรวมทั้งที่หวังจะเป็นในอนาคต และรวมทั้งวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรวมทั้งปฏิกิริยาตอบโต้ที่เขาต้องเผชิญด้วย

สราวุธ สุดสงวน (2545 : 32) กล่าวว่าบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง รวมทั้งสภาวะกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ อุปนิสัย ทัศนคติ นิสัย ความรู้ความสามารถทางปัญญา ทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนความคาดหวัง ที่จะเป็นในอนาคตและรวมถึงวิธีการที่บุคคลเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และปฏิกิริยาตอบโต้สิ่งๆ ที่บุคคลนั้นต้องเผชิญ

จากการศึกษาความหมายของบุคลิกภาพสรุปได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลประกอบไปด้วย ลักษณะท่าทาง ความสนใจ ความถนัด และทักษะความรู้ความสามารถ

โรจนา สุขพันธ์โพธาราม (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ต้องการที่จะประกอบอาชีพทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา และต้องการประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนศึกษามา สรุปได้ว่า นิสิตเลือกแผนการเรียนที่เอื้อประโยชน์ต่ออาชีพที่ตนต้องการพัฒนาบุคลิกภาพกับอาชีพที่ตนปรารถนา มีการสำรวจ โดยทำแบบทดสอบทางสติปัญญา ความสนใจ บุคลิกภาพต่างๆ เป็นต้น

ตำเนาวิ ขจรศิลป์ (2529 : 68) ได้เสนอแนวทางในการเลือกศึกษาต่อไว้ในบทความเรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานของผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งสรุปไว้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลนั้นจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ซึ่งปัจจัยหนึ่งคือ บุคคลต้องเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะเกี่ยวกับอาชีพต้องเข้าใจว่าตนเองสนใจอาชีพอะไรบ้าง มีความถนัดในการทำงานอาชีพอะไร มีค่านิยมในอาชีพอย่างไร และบุคคลต้องมีความสามารถที่จะต้องตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

ทัศนาศา ฌ สงขลา (2535 : 48) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ได้สรุปแนวทางการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในด้านการรู้จักตนเองว่า จะต้องมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพในอนาคต และบุคลิกภาพส่วนตัว

Tiedman และ Hara (อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 107) กล่าวว่า การพัฒนาทางอาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และเป็น การปรับตัวเข้ากับสังคม

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 138) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกเรียนอาชีวศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เหตุผลส่วน ตัวที่นักเรียนเลือกเรียนตามที่ตนเองมีความถนัด และสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาที่เลือกมากที่สุด รองลงมาคือเหมาะสมกับสติปัญญา และความสามารถ

ไข่มุก เสาวจันทร์ (2543 : 91) เรื่องปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาความสามารถ นักเรียน เลือกเรียนวิชาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ สุขภาพร่างกาย และนิสัยของตนเอง

Holland (อ้างใน ไข่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 41) ผู้คิดค้นทฤษฎีการเลือกอาชีพอีกท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “บุคลิกของบุคคลจะสะท้อนผ่านการเลือกอาชีพของเขา” กล่าวคือ มนุษย์ใช้อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพของเขา ถ้าเขาเลือกอาชีพโดยยอมแสดง ว่าบุคลิกภาพของเขาออกมาในทิศทางนั้น เช่นกัน บุคคลที่เลือกบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันมักจะมึ ลักษณะทางบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพทางอาชีพทางอาชีพขึ้นในอาชีพแต่ละ อาชีพโดยปริยายและถ้าหากบุคคลเลือกอาชีพได้ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของเขาก็จะก่อให้เกิด ความพึงพอใจในงานอาชีพนั้น ๆ และ Holland ยังได้จัดกลุ่มอาชีพตามบุคลิกภาพของบุคคลและ สิ่งแวดล้อมทางอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทช่างฝีมือ (Realistic)
2. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทวิทยาศาสตร์ (Investigative)
3. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic)
4. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม (Social)

5. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานค้าขาย (Enterprising)

6. บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional)

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า บุคลิกภาพ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนเลือกศึกษาต่อตามความสนใจ ความถนัด และสติปัญญาของตนเอง

2.5.1.4 ค่านิยมในการศึกษาต่อ

ประมวล วิทยากร (2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ และการอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2519 พบว่า นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านบริการสังคม และทำงานกับบุคคลอื่นมากที่สุด นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพบริการสังคม และทำงานกับบุคคล ความเป็นระเบียบแบบแผนมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ

นิตยา ธรรมพันธ์ (2523 : 85) ได้ศึกษาต่อในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม พบว่า นักเรียนชายมีค่านิยมด้านอาชีพบริการสังคมมากที่สุด นักเรียนชายมีค่านิยมด้านรายได้สูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีค่านิยมในด้านอาชีพ เกียรติยศชื่อเสียงก้าวหน้า การบริการสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความมีระเบียบแบบแผนและความเสียสละสูงกว่านักเรียนชาย

ทองปาน แวงโสธรณ์ (2541 : 81) เรื่องแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ ต้องการประกอบอาชีพที่มั่นคง และเมื่อเรียนจบแล้วสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ทัศนาศู สขขลา (2541 : 54) เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพประเภททหกรรม ของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ พบว่า สิ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพได้มากคือ เกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ซึ่งได้แก่ การที่นักเรียนเลือกเข้าเรียนเพราะเห็นว่า เป็นอาชีพที่กำลังมีผู้นิยมและยกย่อง มีช่องทางก้าวหน้าโดยสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ไข่มุก เสาวจันทร์ (2543 : 86) เรื่องปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ สาขาวิชาชีพที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม สาขาวิชาชีพที่เลือกเป็นที่นิยมและสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ และสาขาวิชาชีพที่เลือกสามารถทำงานในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง

Cooker (อ้างใน ไช่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 49) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย หอจิงเกรด 4 , 5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพ 7 ด้าน คือ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น การมีอำนาจบังคับบัญชา ความมีอิสระในงาน เงินเกียรติยศ ความมั่นคงปลอดภัย และความสมปรารถนาของตนเอง นักเรียนชายและหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน คือ ชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชา และเงินมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเลือกค่านิยมในด้านอาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

Super (อ้างใน ไช่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 50) ได้กล่าวว่า การเลือกอาชีพและระดับอาชีพมีความสัมพันธ์กับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ทักษะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระดับการศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า ค่านิยม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ โดยนักเรียนเลือกศึกษาต่อเนื่องจากต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ได้การยอมรับจากสังคม

2.5.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วยอาชีพของบิดามารดา รายได้และสถานะเศรษฐกิจ การสนับสนุนของครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งมีทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยของนักการศึกษา ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านครอบครัว ไว้ดังนี้

2.5.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

นิตยา ธรรมพันธ์ (2523 : 85) ได้ศึกษาค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อค่านิยมในอาชีพที่เลือก นั่นคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดที่ใช้วิชาการมีค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความมีอำนาจ และความมีอิสระสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม

ณัฐวุฒิ เนาวประคิษฐ์ (2527 : 26) ได้ศึกษาจากงานวิจัยต่างๆ ได้พบว่า การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่างๆ ซึ่งครอบครัว อาชีพของบิดาและการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กัน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 62) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน

วีระพล เวชยางกูร (2541 : 31) ได้สรุปไว้ว่า ตัวแปรด้านอาชีพของบิดามารดาน่าจะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเลือกเรียนต่อ และยังคาดว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน

Collazo (อ้างใน วีระพล เวชยางกูร. 2542 : 19) ได้ศึกษาตัวแปรอาชีพของบิดามารดา ได้ศึกษาโดยทำกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กเปอร์โตริกันซึ่งให้เห็นชัดเจนไปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมืองซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำนา หรือทำงาน หนักจะเลือกอาชีพในระดับต่ำเป็นส่วนมาก

Super (อ้างใน สุภาภรณ์ เลอเลิศวิชัย. 2542 : 24) ได้คิดทฤษฎีพัฒนาการอาชีพ ไว้ว่า ในการเลือกงานอาชีพของบุคคล นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้าน ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพที่แตกต่างกันแล้ว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ บิดามารดา ก็เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคลเช่นกัน

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า อาชีพของผู้ปกครอง มีผลต่อการตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ทางวิชาการมากจะมี ค่านิยมในการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ทางวิชาการน้อย

2.5.2.2 รายได้ของผู้ปกครอง

มีผู้ให้ความหมายของรายได้ของผู้ปกครองไว้หลายท่านดังนี้

จิตพิร ศรีวงศิตานนท์ (2536 : 68) ได้ให้ความหมายว่ารายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพทางการเงิน หรือรายได้ของบิดามารดาสำหรับการใช้จ่าย ในครอบครัว ซึ่งได้มาจากการประกอบอาชีพ

รุ่งกานต์ เพ็ชรสศโต (2545 : 20) ได้ให้ความหมายว่ารายได้ของผู้ปกครองหมายถึงฐานะ ทางเศรษฐกิจ ระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวอันได้แก่ปัจจัยทางด้านการเงินซึ่งเป็นส่วนสำคัญใน การที่จะส่งเสริมและสนับสนุนองค์ประกอบทางด้านสภาพของครอบครัวให้สามารถทำ กิจกรรมต่างๆได้

จากการศึกษาความหมายของรายได้ของผู้ปกครองสรุปได้ว่า รายได้ของผู้ปกครองหมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพทางการเงิน หรือรายได้ของบิดามารดา ซึ่งได้มาจากการประกอบอาชีพ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (ม.ป.ป. : 4) ได้ให้ข้อคิดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อไว้ว่า ควรจะ พิจารณาถึงองค์ประกอบด้านตลาดอาชีพ คือ นักเรียนควรจะหาข้อมูลว่าสภาพปัจจุบันและอนาคต ตลาดมีความต้องการ หรือกำลังขาดแคลนผู้ประกอบอาชีพอะไรบ้าง นอกจากนี้ฐานะการเงินของ ผู้ปกครองเอื้อต่อการเลือกเรียนหลักสูตรหรือวิชานั้นได้หรือไม่ ต้องใช้จ่ายมากน้อยเท่าใด

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 89) ได้ศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและ อาชีพของบุตร พบว่า โดยส่วนรวมแล้วรายได้ของบิดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มี ต่อการศึกษาของบุตร กล่าวคือ กลุ่มบิดาที่มีรายได้ต่อเดือนสูง ส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความ มุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าขึ้นไปมากกว่าตามความมุ่งหวังของกลุ่ม บิดาที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำ และมักมีความมุ่งหวังให้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือต่ำกว่าด้วย

สุโข มีอินทร์เกิด (2528 : 36) ได้เสนอแนวคิดในการเลือกศึกษาต่อไว้ว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อวิชางานอาชีพนั้น มักได้รับอิทธิพลจากฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของบิดามารดา และโอกาสที่มองเห็นได้ในอนาคต ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมการศึกษาต่อให้สำเร็จ การศึกษา เช่น แหล่งทุนการศึกษาในรูปของบุคคล องค์กร มูลนิธิ ธนาคาร

ศุภวดี บุญญวงษ์ (2528 : 20 – 22) กล่าวถึง หลักการเลือกอาชีพของบุคคล ไว้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพื้นฐานของครอบครัว และสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น สภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนทางการเงิน และสภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

จารุ ไชยาคำ (2531 : 7) ให้หลักการเลือกศึกษาวิชาชีพไว้ว่า บุคคลจะต้องมีความรู้ในด้านสถานะทางเศรษฐกิจของสังคม นอกเหนือจากการสำรวจตนเองในด้านสติปัญญา นิสัย ความชอบ ความถนัดที่จะประกอบอาชีพ

เดือนใจ อธิคม (2532 : 148) ได้ศึกษาพบว่า รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง มีผลทำให้นักเรียนเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 54) กล่าวไว้ว่า การเลือกศึกษาต่อต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และต้องศึกษาสภาวะทางมีงานทำตามสภาวะความต้องการของตลาดแรงงาน ภายในประเทศ

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า รายได้ของผู้ปกครองมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน โดยที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนสูง ส่วนใหญ่นักเรียนจะมีแนวโน้มจบศึกษาต่อสูง และผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำ ส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มจบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือต่ำกว่า

2.5.2.3 การสนับสนุนจากผู้ปกครอง

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2532 : 202 – 203) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2531 ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลด้านบุคคลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ คือ บิดามารดาแนะนำให้เรียน ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน ผู้อุปการะแนะนำให้เรียน เรียนตามคนส่วนมาก และเรียนตามญาติพี่น้อง

พรพิมล สุนทรจารย์ (2434 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรีสายวิทย์ – คณิตที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทางอิทธิพลของบุคคลที่สำคัญที่ส่งผลเกี่ยวกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียน โดยเฉพาะบิดา มารดา เพราะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักเรียนมากที่สุด

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 90) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ชั้นปีที่ 4 พบว่า การสนับสนุนของครอบครัวมีความสำคัญต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักเรียนในระดับปานกลาง

พัฒนา สารธ (อ้างใน พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ. 2545 : 90) ได้กล่าวว่า คำแนะนำในการเลือกโปรแกรมการเรียนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษา มีผลจากการสนับสนุนของครอบครัว

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า การสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีผลต่อการเลือกต่อของนักเรียน โดยนักเรียนเลือกเรียนตาม อาชีพของผู้ปกครอง และตามคำแนะนำของผู้ปกครอง

2.5.3 ปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย คำแนะนำจากรุ่นพี่ คำแนะนำจากเพื่อน สถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งมีทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยของนักการศึกษา ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านสังคม ไว้ดังนี้

2.5.3.1 อิทธิพลจากรุ่นพี่

อัญเชิญ ดิสุวรรณ (2533 : 72) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาการเรียนของเด็ก มีปัจจัยที่เป็นบุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ พี่ และเพื่อนๆ

สุรัตน์ ไชยชมภู (2535 : 110 –111) เรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก พบว่า อิทธิพลของกลุ่มญาติ รุ่นพี่ และผู้ใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจศึกษาต่อ

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า คำแนะนำจากรุ่นพี่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาเอกของนักศึกษาในระดับปานกลาง

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า อิทธิพลจากรุ่นพี่ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน โดยรุ่นพี่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักเรียน

2.5.3.2 อิทธิพลจากเพื่อน

พรพิมล สุนทรจารย์ (2534 : 60) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรี พบว่า การเลือกเรียนต่อนั้นได้รับอิทธิพลจากบุคคลรอบข้างและอิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักเรียน

จินตนา สายทองคำ (2539 : 119) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่าเพื่อนมีอิทธิพลสูงในการตัดสินใจศึกษาต่อ และยังไม่มีอิทธิพลในการชักจูงให้นักศึกษาทดลองสิ่งใหม่ๆตามเพื่อน

Astin (อ้างใน จินตนา สายทองคำ 2539 : 119) พบว่าเพื่อนมีอิทธิพลที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและค่านิยมในการเลือกแผนการเรียน

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า คำแนะนำจากเพื่อนมีความสำคัญต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาในระดับปานกลาง

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า อิทธิพลจากเพื่อน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน โดยเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักเรียน

2.5.3.3 สถานศึกษา

ธวัช แก้วอนันต์ (2533 : 43) เรื่องการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มนักเรียนในภาคกลางที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2530 พบว่าความสะดวกในการคมนาคมเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อคือนักเรียนที่สามารถเดินทางมายังโรงเรียนได้สะดวกมีโอกาสได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่เดินทางลำบาก

เพียงแพน บุญญารัตนานุสรณ์ (2540 : 48) เรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องการศึกษาในสถาบันวิชาชีพที่มีชื่อเสียง

สุภาภรณ์ เลอเลิศวิชัย (2542 : 115) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการเลือกศึกษากลุ่มวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านความรู้เกี่ยวกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยนักเรียนเลือกเรียนในสถานศึกษาที่สถานประกอบการรับเข้าทำงานได้มาก

ไข่มุก เสาวจันทร์ (2543 : 94) เรื่องปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี พบว่านักเรียนเลือกเรียนต่อในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ เมื่อจบไปแล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงาน

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า สถานศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ เมื่อจบไปแล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงาน และยังเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษาที่มีการเดินทางสะดวกสบาย

2.6 การวิเคราะห์จำแนก

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ อาร์. เอ. ฟิชเชอร์ (R. A. Fisher) ได้เสนอไว้เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2479 (ค.ศ. 1936) โดยใช้เป็นเทคนิควิธีในการแยกสมาชิกอีกกลุ่มหนึ่งออกจากสมาชิกอีกกลุ่มหนึ่ง Huberty (อ้างในทวน บุญติ. 2537 : 32)

และต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นจนเป็นเทคนิควิธีทางสถิติที่สามารถจำแนกสมาชิกมากกว่าสองกลุ่มออกจากกัน ซึ่งสามารถคัดเลือกตัวแปรชุดหนึ่งที่มีผู้วิจัยคาดว่า ตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กับกลุ่มที่ต้องการศึกษา การวิเคราะห์จะชี้ว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรอะไรบ้าง และสมการที่ได้จะให้ค่าน้ำหนักตัวแปรที่จะนำไปใช้ในการคาดคะเนประมาณการเป็นสมาชิกกลุ่ม สมการนี้เรียกว่า สมการจำแนก (Discriminant Function) จำนวนสมการจะน้อยกว่าจำนวนกลุ่มที่ต้องการจำแนกอยู่หนึ่งเสมอ ถ้ามีจำนวนกลุ่มที่ต้องการจำแนกมากกว่าจำนวนตัวแปรที่ใช้ในการคาดประมาณการเป็นสมาชิกของกลุ่ม จำนวนสมการจะเท่ากับจำนวนตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่ม สมการแต่ละสมการที่ได้จะสามารถแยกกลุ่มต่าง ๆ ที่ต่างกันได้มากที่สุดสมการจำแนกที่ได้มีประโยชน์ 2 ประการคือ (ศิริ ศรีนวลพู่โต๊ะ. 2535 : 37 – 38)

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ
2. การจำแนกประเภทโดยใช้สมการที่ได้มาแบ่งจำแนกกลุ่ม

2.6.1 การสร้างสมการจำแนก

การสร้างสมการจำแนกมี 2 วิธีคือ วิธีตรง (Direct Method) และวิธีที่มีขั้นตอน (Stepwise Method)

2.6.1.1 วิธีตรง เป็นวิธีการวิเคราะห์ตัวแปรทุกตัวที่ต้องการศึกษาว่าสามารถจำแนกกลุ่มตามที่ต้องการได้หรือไม่และมีลักษณะเป็นอย่างไร โดยไม่ต้องคูณผลการวิเคราะห์แต่ละขั้นตอน

2.6.1.2 วิธีที่มีขั้นตอน เป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรที่ต้องการศึกษาทีละตัวมาเข้าสมการจำแนกโดยหาตัวแปรที่ดีที่สุดในการจำแนก เข้าในสมการเป็นตัวแรก จากนั้นจะหาตัวแปรที่ดีที่สุดตัวที่สองเข้ามาในสมการอีก เพื่อปรับปรุงให้สมการจำแนกได้ดีขึ้น และจะทำการคัดเลือกตัวแปรที่เหลือเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนไม่มีตัวแปรที่จะร่วมกันจำแนกกลุ่มได้ดีขึ้นอีกแล้ว ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาก่อนอาจจะถูกคัดออกหากพบว่าเมื่อนำไปรวมกับตัวแปรอื่นที่คัดเข้ามานั้นไม่ช่วยให้สมการจำแนกได้ดีขึ้น ดังนั้นตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการจำแนกจะเป็นตัวแปรที่มีความสามารถในการร่วมกันจำแนกกลุ่มได้ดีกว่าตัวแปรตัวอื่นที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกและทำให้สมการมีอำนาจในการจำแนกสูง

สูตรที่ใช้ในการหาสมการจำแนก (Tatsuoka. 1988 : 232)

1. สมการจำแนก สำหรับการจำแนกเป็น 2 กลุ่ม สมการจำแนกเขียนอยู่ในรูปดังต่อไปนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ ; } \hat{Y} = a + V_1 X_1 + V_2 X_2 + \dots + V_p X_p$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน ; } \hat{Z} = d_1 Z_1 + d_2 Z_2 + \dots + d_p Z_p$$

\hat{Y}	แทน	คะแนนจำแนกในรูปคะแนนดิบของสมการ
a	แทน	ค่าคงที่
V_p	แทน	น้ำหนักหรือสัมประสิทธิ์ของคะแนนดิบของตัวแปรที่ p
X_p	แทน	คะแนนดิบของตัวแปรที่ p
\hat{Z}	แทน	คะแนนจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐานกลุ่ม
Z_p	แทน	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรที่ p
d_p	แทน	น้ำหนักหรือสัมประสิทธิ์ของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรที่ p

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.3 เป็นค่าที่มีน้ำหนักเด่น สัมประสิทธิ์โครงสร้างจะบ่งบอกความสำคัญของตัวแปรจำแนกแต่ละตัว ในการจำแนกกลุ่มว่าตัวแปรตัวไหนมีความสำคัญในการจำแนกกลุ่มมากกว่ากัน นอกจากนี้ยังบอกความสัมพันธ์ที่ ตัวแปรนั้นมีต่อคะแนนจำแนก (Discriminant Score) ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป Pedhazur (1982 : 732)

2. การหาน้ำหนักของตัวแปร (V) หาจากสมการเมตริกซ์

$$[W^{-1}B - \lambda I]V = 0$$

W^{-1}	แทน	Inverse ของ within – groups sums of squares and cross – product matrix
B	แทน	Between – groups sums of squares and cross – product matrix
λ	แทน	Eigen Value
I	แทน	Identity Matrix

3. การหา Within – groups SSCP Matrix (W) สมาชิกแต่ละตัวของเมตริกซ์ W

$$W_{\alpha\alpha} = \sum_{g=1}^k \sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi}^2 - \sum_{g=1}^k \left[\left(\sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} \right)^2 / n_g \right]$$

$$W_{\alpha\beta} = \sum_{g=1}^k \sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} X_{\beta gi} - \sum_{g=1}^k \left[\left(\sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} \right) \left(\sum_{i=1}^{n_g} X_{\beta gi} \right) / n_g \right]$$

$W_{\alpha\alpha}$	แทน	สมาชิกของ within – groups SSCP matrix แถวที่ α สดมภ์ที่ α
$W_{\alpha\beta}$	แทน	สมาชิกของ within – groups SSCP matrix แถวที่ α สดมภ์ที่ β

4. การหา Between – groups SSCP matrix (B) สมาชิกแต่ละตัวของ เมทริกซ์ B จะหาได้จาก

$$b_{\alpha\alpha} = \sum_{g=1}^k \left[\left(\sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} \right)^2 / n_g \right] - \left[\left(\sum_{g=1}^k \sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} \right)^2 / N \right]$$

$$b_{\alpha\beta} = \sum_{g=1}^k \left[\left(\sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} \right) \left(\sum_{i=1}^{n_g} X_{\beta gi} \right) / n_g \right] - \left[\left(\sum_{g=1}^k \sum_{i=1}^{n_g} X_{\alpha gi} \right) \left(\sum_{g=1}^k \sum_{i=1}^{n_g} X_{\beta gi} \right) / N \right]$$

$b_{\alpha\alpha}$	แทน	สมาชิกของ Between – groups SSCP matrix แถวที่ α สดมภ์ที่ α
$b_{\alpha\beta}$	แทน	สมาชิกของ Between – groups SSCP matrix แถวที่ α สดมภ์ที่ β
$X_{\alpha gi}, X_{\beta gi}$	แทน	คะแนนในตำแหน่งที่ i ของกลุ่มที่ g ของตัวแปรในกลุ่ม X_{α}, X_{β}
n_g	แทน	ขนาดของกลุ่ม
k	แทน	จำนวนกลุ่ม
N	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง (Total Sample Size) = $\sum_{g=1}^k n_g$

5. การหาค่า Eigen Value (λ)

5.1 นำ λ ซึ่งเป็น Unknown Scalar ไปลบออกจาก Diagonal Element Matrix $W^{-1} B$

5.2 นำเมทริกซ์ที่ได้ (จาก 1) มาหา Determinant แล้วให้เท่ากับศูนย์ (0)

5.3 แก้สมการหาค่า λ (ใช้เฉพาะค่าบวก)

6. การทดสอบนัยสำคัญของ Discriminant Functions ใช้ Bartlett's V ซึ่งมีการกระจายโดยประมาณแบบ χ^2 (Chi – square) ที่ $df = p + k - 2r$

$$V_i = [N - 1 - (p + k) / 2] \ln(1 + \lambda_i)$$

V_i	แทน	ค่าที่ใช้เปรียบเทียบ χ^2 ในการทดสอบความมีนัยสำคัญ
N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	จำนวนตัวแปร
k	แทน	จำนวนกลุ่ม
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
λ	แทน	Eigen Value
r	แทน	จำนวนค่า Eigen Value

7. การหาค่าอำนาจจำแนกของกลุ่มตัวแปร (Total Discriminatory Power)

$$W^2 = 1 - N / [(N - k)(1 + \lambda_1)(1 + \lambda_2) \dots (1 + \lambda_r) + 1]$$

W^2	แทน	ค่าอำนาจในการแยกตัวแปร
N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนกลุ่ม
λ	แทน	Eigen Value
r	แทน	จำนวนค่า Eigen Value

ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จะใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มแบบขั้นตอนมากกว่าแบบตรง เพราะจะได้จำนวนตัวแปรจำแนกน้อยลง ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม ผลที่ได้จะไม่แตกต่างกันเลย ระดับการวัดของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการจำแนก (Discriminating Variables) หรือตัวแปรที่ใช้ในการทำนาย (Predictor Variables) นั้น ต้องเป็นตัวแปรที่มีการวัดระดับช่วงหรือคะแนน ซึ่งอยู่ในระดับการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scales) หรือข้อมูลกลุ่ม (Categorical Scales) ถ้าเป็นข้อมูลกลุ่มต้องแปรสภาพให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) ที่มีค่า 0 และ 1 ส่วนตัวแปรตามจะเป็นตัวแปรกลุ่มที่มีการวัดในมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scales) ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 กลุ่มหรือมากกว่า ซึ่งอาจมีรหัส 0, 1 หรือ 1, 2 ถ้ามี 3 กลุ่ม อาจใช้รหัส 0, 1, 2 หรือ 1, 2, 3 เป็นต้น (ทวน บุญดี. 2537 : 33)

2.6.2 ประโยชน์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มมีประโยชน์หลายประการดังนี้

1. ช่วยทำนายหรือคาดคะเนการเป็นสมาชิกของกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ซึ่งใช้ตัวแปรจำแนกเป็นตัวทำนายความแตกต่างของแต่ละหน่วยวิเคราะห์ว่าควรจัดอยู่ในกลุ่มใด จึงจะถูกต้องและเหมาะสมที่สุด
2. ผลของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ช่วยอธิบายตัวแปรจำแนกตัวใดมีความสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีความแตกต่าง
3. ผลของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminat Analysis) จะใช้ในการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่ออธิบายหรือบรรยายปรากฏการณ์เกี่ยวกับคุณสมบัติความเป็นอยู่ ความเชื่อ เจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่เป็นนามธรรม

การวิเคราะห์เพื่อจำแนกกลุ่มนี้ นักวิจัยหลายสาขาได้นำไปใช้ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้นำตัวแปรต่างๆของผู้เรียนเป็นตัวแปรจำแนกหรือตัวแปรอิสระ นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดผู้เรียนให้เข้ากลุ่มโปรแกรมการเรียนที่เหมาะสม เป็นต้น

2. ด้านธุรกิจ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มนี้แยกประเภทของสินค้าเป็นประเภทที่จะได้รับและไม่ได้รับความสนใจจากลูกค้า เป็นต้น
3. ด้านการเมือง ผู้วิจัยใช้เทคนิคนี้ทำนายผู้ที่มามีสิทธิในการเลือกตั้งว่าจะเลือกพรรคการเมืองใดบ้าง เป็นต้น
4. ด้านการแพทย์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคนี้ในการศึกษาผลการทดลองต่างๆ หรือศึกษาความแตกต่างด้านคุณลักษณะระหว่างผู้ที่เป็นโรคต่าง ๆ เป็นต้น

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้คือ

ชุตริตัน วัชรจรสกุล (2522 : 112 – 120) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2522 จำนวน 2,000 คน ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ปกครองมีค่านิยมในอาชีพด้านบริการสังคมและทำงานกับบุคคลเป็นอันดับหนึ่งและด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้าเป็นอันดับสอง และด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพเป็นอันดับสาม

2. นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าเป็นอันดับหนึ่ง บริการสังคม และทำงานกับบุคคลเป็นอันดับสูง ด้านความมั่นคงปลอดภัยเป็นอันดับสาม

ประสงค์ บุญพรวงค์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบในการเลือกเรียนแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านลักษณะงานและความก้าวหน้า ด้านความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัว ด้านความจำเป็น ด้านรายได้ และด้านบุคคล มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ

จรินทร์ บุญชุ่ม (2525 : 114 – 115) ได้ศึกษาปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2524 พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการเลือกแผนการเรียนมากที่สุดคือ ปัญหาด้านความรู้ทางอาชีพ ปัญหาที่พบรองลงมาคือ ปัญหาด้านรู้จักตนเอง ปัญหาด้านการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความต้องการของครอบครัว ทั้งปัญหาด้านเงินและปัญหาด้านสุขภาพ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาค่าเลือกแผนการเรียนแตกต่างกันคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาค่าเลือกแผนการเรียนด้านรู้จักตนเอง ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน และด้านความรู้ทางอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สุวิมล คีลัน (2526 : 91-93) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความ คิดเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านเกียรติยศชื่อเสียงแตกต่างกัน ผลที่ได้แตกต่างกันในเรื่องการจัดลำดับขององค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านลักษณะของงานมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านความจำเป็น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านบุคคลมีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านลักษณะของงานแตกต่างกัน

ลัดดาวัลย์ โคว์ตระกูล (2528 : 49 – 50) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง พบว่า ตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านโรงเรียน ได้แก่ บุคลากร สิ่งแวดล้อม และความพร้อมของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร มีครูที่มีความรู้ ความชำนาญโดยตรง มีอุปกรณ์เครื่องมืออย่างเพียงพอ มีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาสัย (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนสนใจเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ นักเรียนชายสนใจประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมสาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ นักเรียนหญิงสนใจในประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาการบัญชี การเลขานุการ

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2533 : 31) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพของตนเองเป็นส่วนใหญ่ เพศหญิงและเพศชายมีความสนใจในอาชีพแตกต่าง

พรพิมล สุนทรจารย์ (2434 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรีสายวิทย์ – คณิตที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางอิทธิพลของบุคคลที่สำคัญที่ส่งผลเกี่ยวกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียน โดยเฉพาะบิดา มารดา เพราะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักเรียนมากที่สุด

ทัศนาศ ฅ สงขลา (2535 : 48-49) ได้ทำการศึกษาวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการเลือกศึกษาต่อ

ของนักเรียน ในด้านการรู้จักตนเองว่า จะต้องมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพในอนาคต และบุคลิกส่วนตัว ซึ่งได้แก่ สถิติปัญญา ความถนัด ความสนใจ สุขภาพ การเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนด้านความรู้เกี่ยวกับสถานศึกษา นักเรียนเลือกศึกษาต่อด้วยเหตุผล เคยเห็นตัวอย่างจากศิษย์เก่าที่เรียนจบจากสถานศึกษาไปแล้วประสบความสำเร็จ และวิชานี้เรียนจบหลักสูตรแล้วมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงได้

ศิริ ศรีนวลฟูโต๊ะ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่จำแนกความสำเร็จของนักเรียนในเขตภาคเหนือในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประเภทโครงการพิเศษ พบว่า ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนักเรียนที่สอบคัดเลือกได้และสอบคัดเลือกไม่ได้ ประกอบด้วย เกรดเฉลี่ย ระยะเวลา ที่ใช้ในการเตรียมสอบ อาชีพของบิดารับราชการ ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดารับจ้าง อาชีพของบิดาค้าขาย การจัดซื้อหนังสือและอุปกรณ์การเรียน อาชีพของบิดาทำการเกษตร การแนะนำของครูผู้สอนและครูประจำชั้น และความมุ่งหวังของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการศึกษาต่อของนักเรียน

ทวน บุญดี (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สมการจำแนกการเลือกสถานศึกษาเพื่อเรียนต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า มีตัวแปรที่สามารถจำแนกความแตกต่างของกลุ่มผู้เรียนต่อในสถานศึกษาทั้ง 4 สังกัด นำมาสร้างสมการจำแนกกลุ่มได้ 10 ตัวแปร ได้แก่ เพศ (x_1) ผลการเรียน (x_2) จำนวนบุตรร่วมบิดา (x_3) การมีพี่ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (x_4) การมีสมาชิกในบ้านกำลังเรียนหรือทำงานในสถานศึกษา (x_5) ภูมิลำเนา (x_{10}) การให้นักเรียนช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ (x_{12}) ความสะดวกในการคมนาคมจากบ้านไปยังสถานศึกษา (x_{13}) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (x_{15}) และเจตคติที่ดีต่อการเรียนที่สูงขึ้น (x_{16})

ระเบียบ อรชร (2537 : 186) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง มวลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพ หลักรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ความถนัด ความสนใจในอาชีพเป็นเหตุผลส่วนตัวมีความสำคัญต่อการเลือกสาขาอาชีพอย่างมาก

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : 138) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เหตุผลส่วนตัวที่นักเรียนเลือกเรียนตามที่ตนเองมีความถนัด และสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาที่เลือกมากที่สุด รองลงมาคือเหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถ

ประยูร มัยโกคา (2539 : 4) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า ความสำคัญของอาชีพบิดามารดาว่าอาชีพเป็นสถานภาพที่ทำให้ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนเราแตกต่างกันออกไป Kroger และ Louttit ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดา

และความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า อาชีพของบิดา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน

สุภาภรณ์ เลอเลิศวิชย์ (2542 : 108) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การเลือกศึกษากลุ่มวิชาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ นักเรียนเลือกเรียน สาขาวิชาชีพ เนื่องจากมีโอกาสหางานทำได้ง่าย รายได้สูง มีความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ

ไข่มุก เสาวจันทร์ (2543 : 71 – 79) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความถนัดและความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านอาชีพและรายได้ของบิดามารดา อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านเกียรติยศชื่อเสียง อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง จากเหตุผลด้านส่วนตัว พบว่าเป็นเพราะความชอบ ใจรัก หรือถนัด ในสาขาวิชาที่เลือก เหตุผลด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นเพราะว่า จบแล้วหางานทำง่าย โรงงานส่วนใหญ่จะรับ เป็นที่ยอมรับของสังคม เหตุผลด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ พบว่า เป็นเพราะมีความรู้พื้นฐานอยู่บ้าง มีความสนใจ

พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 99) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก สาขาวิชาเอกของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 บุคลิกภาพชอบความเป็นจริง ชอบการดำเนินธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ค่านิยม อาชีพ รายได้ และการสนับสนุนของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือก คำนแนะนำจากรุ่นพี่ และเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาวิชาเอก ส่วนความต้องการของตลาดแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาเอก

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของ นักเรียนประกอบไปด้วยหลายตัวแปร เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยม บุคลิกภาพ อาชีพ ของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนของผู้ปกครอง ความต้องการของตลาดแรงงาน สถานศึกษา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ เกียรติยศชื่อเสียง อิทธิพลจากเพื่อน อิทธิพลจากรุ่นพี่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 4,018 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 2,388 คน

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 400 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 342 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ Yamane' ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 และ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 3.1 และ 3.2

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษา	จำนวนนักเรียน					
	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. โรงเรียนปทุมวิไล	380	31	411	38	3	41
2. โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี	17	351	368	2	35	37
3. โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง”	52	60	112	5	6	11
4. โรงเรียนสิงห์ปทุมราษฎร์วิทยา	63	28	91	6	3	9
5. โรงเรียนบัวแก้วเกษร	60	12	72	6	1	7
6. โรงเรียนจุฬารักษ์วิทยาลัย	33	45	78	3	5	8
7. โรงเรียนสุนทรโรเมตตาประชาสรรค์	20	17	37	2	1	3
8. โรงเรียนนรราชานินิตดามาศูวิทยา	20	16	36	2	1	3
9. โรงเรียนสามโคก	13	8	21	1	1	2
10. โรงเรียนชัยสิทธิवास “พัฒนสายบำรุง”	20	22	42	2	2	4
11. โรงเรียนปทุมวิไลวิทยาคม	33	28	61	3	3	6
12. โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	147	219	366	15	21	36
13. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต	315	90	405	31	9	40
14. โรงเรียนมัธยมวัดหัดตสารเกษร	113	36	149	11	4	15
15. โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม	75	125	200	7	13	20
16. โรงเรียนธัญรัตน์	146	249	395	16	23	39
17. โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสามปทุมธานี	90	36	126	9	4	13
18. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบ วิทยาลัยปทุมธานี	97	120	217	10	12	22
19. โรงเรียนลำลูกกา	90	28	118	9	3	12
20. โรงเรียนธัญบุรี	152	235	387	15	24	39
21. โรงเรียนสายปัญญารังสิต	121	106	227	12	11	23
22. โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร	50	49	99	5	5	10
รวม	2,107	1,911	4,018	210	190	400

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบันการอาชีวศึกษา

สถานศึกษา	จำนวนนักเรียน					
	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	616	346	962	88	50	138
2. วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี	188	125	313	27	18	45
3. โรงเรียนเทคโนโลยีปทุมธานี	707	234	941	101	33	134
4. โรงเรียนเทคโนโลยีแหลมทอง	129	43	172	18	7	25
รวม	1,640	748	2,388	234	108	342

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชื่อสถานศึกษา เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ผู้ปกครอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกรายการและเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยกำหนดระดับของการประมาณค่าเพื่อตอบแบบสอบถามไว้ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมาก
3	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อน้อย
1	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อน้อยที่สุด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษา

3.2.1.2 ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3.2.1.3 สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2.1.4 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.2.1.5 แก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา รวม 5 ท่าน

1. รศ.ดร.ประยูร ศรีประสาน	ผู้ช่วยอธิการบดี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รศ.ดร.ปรีชาพร วงษ์อนุตรโรจน์	อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ผศ.ดร.ชวลิต อยู่ภักดี	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยปทุมธานี
4. ดร.ทิวดี มณีโชติ	นักวิชาการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
5. ดร.คมสร วงษ์รักษา	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2.2.2 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC และพิจารณาความเหมาะสม เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ≥ 0.5 ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC < 0.5 นำมาปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้ง (สุวิมล ติรกานันท์. 2543 : 129)

สูตรค่า IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ
N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ซึ่งในภาพรวมได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00

3.2.2.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนปทุมวิไล จำนวน 15 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนเทคโนโลยีปทุมธานี จำนวน 15 คน

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลอง (Try out) มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (ไข่มุก เสาวจันทร์. 2543 : 61)

สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

$$\alpha = \frac{k}{k - 1} \left[1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถาม
 k แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม
 $\sum S_1^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค

1. ด้านบุคลิกภาพ	มีค่าความเที่ยง 0.63
2. ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ	มีค่าความเที่ยง 0.91
3. ด้านการสนับสนุนของครอบครัว	มีค่าความเที่ยง 0.82
4. ด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่	มีค่าความเที่ยง 0.83
5. ด้านอิทธิพลจากเพื่อน	มีค่าความเที่ยง 0.77
6. ด้านสถานศึกษา	มีค่าความเที่ยง 0.80
- ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกเสนอขออนุญาตต่อหน่วยงานบัณฑิตศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 22 โรงเรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 2 โรงเรียน

3.3.2 นำหนังสือไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 5 – 30 มกราคม 2547 การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยได้นัดมารับแบบสอบถามคืนอีกครั้งในสัปดาห์ต่อมา

3.3.4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 742 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 732 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้จำนวน 700 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.33

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยกำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.4.2 นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.4.2.1 นำข้อมูลในแบบสอบถามในส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียนได้แก่ เพศ อาชีพของผู้ปกครอง มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ

3.4.2.2 นำข้อมูลในแบบสอบถามในส่วนที่เป็นปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) รายข้อ รายด้าน และภาพรวม มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อน้อยที่สุด

3.4.2.3 วิเคราะห์หาปัจจัยที่สำคัญที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ด้วยวิธีตรง (Direct Method)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (ประกอบ กรรณสูต. 2538 : 65)

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

P	แทน	ค่าร้อยละ
n	แทน	จำนวนที่ต้องการหาค่าร้อยละ
N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (ประกอบ กรรณสูต. 2538 : 67)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.5.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ประกอบ กรรณสูตร. 2538 : 73)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{n(n-1)}}$$

S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน	คะแนน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.5.4 การวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) โดยเลือกใช้แบบวิธีตรง (Direct Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยสำคัญที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) เกี่ยวกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

สำหรับการนำเสนอผลในการวิจัยต่อไปนี้ เพื่อให้เข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติและอักษรย่อที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

X_1	หมายถึง	เพศ
X_2	หมายถึง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_3	หมายถึง	บุคลิกภาพ
X_4	หมายถึง	ค่านิยมในการศึกษาต่อ
X_5	หมายถึง	อาชีพผู้ปกครอง
X_6	หมายถึง	รายได้ผู้ปกครอง
X_7	หมายถึง	การสนับสนุนของครอบครัว
X_8	หมายถึง	อิทธิพลจากรุ่นพี่
X_9	หมายถึง	อิทธิพลจากเพื่อน
X_{10}	หมายถึง	สถานศึกษา
\hat{Y}	หมายถึง	คะแนนจำแนกในรูปคะแนนดิบของสมการ
\hat{Z}	หมายถึง	คะแนนจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐานกลุ่ม
X_{x_1}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรเพศ
X_{x_2}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_{x_3}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรบุคลิกภาพ
X_{x_4}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรค่านิยมในการศึกษาต่อ

X_{x5}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง
X_{x6}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรรายได้ผู้ปกครอง
X_{x7}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรการสนับสนุนของครอบครัว
X_{x8}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรอิทธิพลจากรุ่นพี่
X_{x9}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรอิทธิพลจากเพื่อน
X_{x10}	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปรสถานศึกษา
Z_{x1}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรเพศ
Z_{x2}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
Z_{x3}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรบุคลิกภาพ
Z_{x4}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรค่านิยมในการศึกษาต่อ
Z_{x5}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง
Z_{x6}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรรายได้ผู้ปกครอง
Z_{x7}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรการสนับสนุนของครอบครัว
Z_{x8}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิทธิพลจากรุ่นพี่
Z_{x9}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิทธิพลจากเพื่อน
Z_{x10}	หมายถึง	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ และหาค่าความถี่นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการแปลความหมายโดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1 – 4.2

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและระดับชั้น

เพศ	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4		ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	178	48.40	233	68.50
หญิง	182	50.60	107	31.50
รวม	360	100	340	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นชายจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 เป็นหญิงจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 ส่วนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เป็นชายจำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 เป็นหญิงจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง และระดับชั้น

อาชีพผู้ปกครอง	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4		ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รับราชการ	59	16.39	40	11.76
2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	2.50	15	4.41
3. พนักงานบริษัท	44	12.22	52	15.30
4. นักรูรกิจ/ค้าขาย	77	21.39	57	16.76
5. รับจ้าง	147	40.83	145	42.65
6. เกษตรกร	20	5.56	27	7.94
7. แม่บ้าน	4	1.11	4	1.18
รวม	360	100	340	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนมาก ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 40.83 รองลงมาประกอบอาชีพ นักรูรกิจ/ค้าขาย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.39 รับราชการ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.39 พนักงานบริษัท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.22 เกษตรกร จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และแม่บ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11 ตามลำดับ

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ส่วนมากผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 42.65 รองลงมาประกอบอาชีพ นักรูรกิจ/ค้าขาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.74 พนักงานบริษัท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 รับราชการ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 เกษตรกร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.94 พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.41 และแม่บ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของ
นักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยจำแนกจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของนักเรียนใน
จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแปลความหมาย
โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3 – 4.10

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของ
ผู้ประกอบการจำแนกตามระดับชั้น

ข้อมูลทั่วไป	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4		ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1		ภาพรวม	
	n = 360		n = 340		n = 700	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.60	.55	2.41	.52	2.51	.54
รายได้ของผู้ปกครอง	15,855.28	8,781.16	14,913.41	7,189.72	15,397.80	8,055.67

จากตารางที่ 4.3 พบว่าในภาพรวมนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนเฉลี่ย 2.51 รายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ย 15,397.80 บาทต่อเดือน

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 2.60 รายได้ของ
ผู้ปกครองเฉลี่ย 15,855.28 บาทต่อเดือน

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 2.41 รายได้
ของผู้ปกครองเฉลี่ย 14,913.41 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี
จำแนกตามปัจจัยและระดับชั้น

ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1			ภาพรวม		
	n = 360			n = 340			n = 700		
	\bar{X}	SD.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	SD.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	SD.	ระดับ ความคิดเห็น
1. บุคลิกภาพ	3.60	.49	มาก	3.48	.57	ปานกลาง	3.54	.53	มาก
2. ค่านิยมในการศึกษาต่อ	3.87	.58	มาก	3.85	.71	มาก	3.86	.65	มาก
3. การสนับสนุนของครอบครัว	3.63	.65	มาก	3.45	.72	ปานกลาง	3.54	.69	มาก
4. อิทธิพลจากรุ่นพี่	3.57	.67	มาก	3.23	.77	ปานกลาง	3.40	.74	ปานกลาง
5. อิทธิพลจากเพื่อน	3.38	.74	ปานกลาง	3.10	.90	ปานกลาง	3.24	.83	ปานกลาง
6. สถานศึกษา	3.71	.52	มาก	3.44	.57	ปานกลาง	3.58	.56	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ในภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก 3 ด้าน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา คือ ด้านสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.58$) และด้านการสนับสนุนของครอบครัว ($\bar{X} = 3.54$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอิทธิพลจากเพื่อน ($\bar{X} = 3.24$)

ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ใน ระดับมาก 5 ด้าน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา คือ ด้านสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.71$) และ ด้านการสนับสนุนของครอบครัว ($\bar{X} = 3.63$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอิทธิพลจาก เพื่อน ($\bar{X} = 3.38$)

ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ใน ระดับมาก 1 ด้าน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.48$) และด้านการสนับสนุนของครอบครัว ($\bar{X} = 3.45$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอิทธิพลจากเพื่อน ($\bar{X} = 3.10$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ด้านบุคลิกภาพ

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1		
	n = 360			n = 340		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. มีความสนใจและชอบในสายวิชาที่เรียน	3.85	.73	มาก	3.81	.81	มาก
2. มีความถนัดในสายวิชาที่เรียน	3.49	.66	ปานกลาง	3.34	.77	ปานกลาง
3. มีทักษะในสายวิชาที่เรียน	3.43	.65	ปานกลาง	3.21	.71	ปานกลาง
4. มีความสามารถในสายวิชาที่เรียน	3.40	.66	ปานกลาง	3.22	.73	ปานกลาง
5. มีลักษณะนิสัยเหมาะสมกับสายวิชาที่เรียน	3.42	.67	ปานกลาง	3.31	.78	ปานกลาง
6. มีความตั้งใจที่จะเรียนในสายวิชานี้	3.79	.76	มาก	3.72	.85	มาก
7. เป็นสายวิชาที่เหมาะสมกับสติปัญญาของตนเอง	3.56	.71	มาก	3.51	.75	มาก
8. สุขภาพร่างกายของตนเองเหมาะสมกับ สายวิชาที่เรียน	3.86	.72	มาก	3.71	.83	มาก
เฉลี่ยรวม	3.60	.49	มาก	3.48	.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สุขภาพร่างกายของตนเองเหมาะสมกับสายวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา คือ มีความสนใจและชอบในสายวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.85$) และมีความตั้งใจที่จะเรียนในสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.79$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความสามารถในสายวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.40$)

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความสนใจและชอบในสายวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมา คือ มีความตั้งใจที่จะเรียนในสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.72$) และสุขภาพร่างกายของตนเองเหมาะสมกับสายวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.71$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีทักษะในสายวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.21$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ

ปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1		
	n = 360			n = 340		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. สายวิชาที่เลือกเรียนเป็นที่ต้องการของสังคม	3.80	.80	มาก	3.87	.83	มาก
2. สายวิชาที่เลือกเรียนได้รับการยอมรับจากสังคม	3.95	.76	มาก	3.90	.89	มาก
3. สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้ว ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ดี	3.73	.75	มาก	3.65	.82	มาก
4. สายวิชาที่เลือกเรียนสามารถเรียนต่อใน ระดับที่สูงขึ้น	4.06	.78	มาก	3.94	.90	มาก
5. สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วหา งานทำได้ง่าย	3.81	.82	มาก	3.93	.96	มาก
6. สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถประกอบอาชีพที่มีความเจริญรุ่งเรือง	3.87	.77	มาก	3.86	.82	มาก
7. สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถประกอบอาชีพที่มีเกียรติ	3.84	.77	มาก	3.77	.87	มาก
เฉลี่ยรวม	3.87	.58	มาก	3.85	.71	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สายวิชาที่เลือกเรียนสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ สายวิชาที่เลือกเรียนได้รับการยอมรับจากสังคม ($\bar{X} = 3.95$) และสายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่มีความเจริญรุ่งเรือง ($\bar{X} = 3.87$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ดี ($\bar{X} = 3.73$)

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ สายวิชาที่เลือกเรียน

สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมา คือ สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วหางานทำได้ง่าย ($\bar{X} = 3.93$) และสายวิชาที่เลือกเรียนได้รับการยอมรับจากสังคม ($\bar{X} = 3.90$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ดี ($\bar{X} = 3.65$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ด้านการสนับสนุนของครอบครัว

ปัจจัยด้านการสนับสนุนของครอบครัว	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1		
	n = 360			n = 340		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. บิดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้	3.66	.88	มาก	3.67	1.02	มาก
2. มารดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้	3.67	.83	มาก	3.46	.96	ปานกลาง
3. ญาติพี่น้องให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้	3.49	.99	ปานกลาง	3.41	.94	ปานกลาง
4. ญาติพี่น้องให้การสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่าย	3.51	1.08	มาก	3.25	1.12	ปานกลาง
5. ผู้ปกครองเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนสายวิชานี้เหมาะสม	3.82	.74	มาก	3.48	.89	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.63	.65	มาก	3.45	.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านการสนับสนุนของครอบครัว ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปัจจัยด้านการสนับสนุนของครอบครัว อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้ปกครองเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนสายวิชานี้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมา คือ มารดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.67$) และบิดาให้คำปรึกษา

และแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.66$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ญาติพี่น้องให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนในสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.51$)

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปัจจัยด้านการสนับสนุนของครอบครัวอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ บิดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนสายวิชานี้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.48$) และมารดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.46$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ญาติพี่น้องให้การสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.25$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่

ปัจจัยด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1		
	n = 360			n = 340		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. รุ่นพี่ให้คำปรึกษาในการเรียนต่อสายวิชานี้	3.29	.94	ปานกลาง	2.84	1.02	ปานกลาง
2. รุ่นพี่แนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้	3.25	.90	ปานกลาง	2.81	.99	ปานกลาง
3. เห็นตัวอย่างจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ	3.62	.90	มาก	3.19	1.00	ปานกลาง
4. รุ่นพี่จบแล้วสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้	3.82	.84	มาก	3.47	.91	ปานกลาง
5. รุ่นพี่เรียนจบสายวิชานี้สามารถหางานทำได้ง่าย	3.67	.81	มาก	3.51	.87	มาก
6. รุ่นพี่เรียนจบแล้วทำงานเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.76	.85	มาก	3.54	.89	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	.67	มาก	3.23	.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปัจจัยด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ รุ่นพี่จบแล้วสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมา คือ รุ่นพี่เรียนจบแล้วทำงาน

เป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{X} = 3.76$) และรุ่นพี่เรียนจบสายวิชานี้สามารถหางานทำได้ง่าย ($\bar{X} = 3.67$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รุ่นพี่แนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.25$)

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปัจจัยด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ รุ่นพี่เรียนจบแล้วทำงานเป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา คือ รุ่นพี่เรียนจบสายวิชานี้สามารถหางานทำได้ง่าย ($\bar{X} = 3.51$) และรุ่นพี่จบแล้วสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ ($\bar{X} = 3.47$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รุ่นพี่แนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้ ($\bar{X} = 2.81$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ด้านอิทธิพลจากเพื่อน

ปัจจัยด้านอิทธิพลจากเพื่อน	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1		
	n = 360			n = 340		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เพื่อนให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้	3.42	.80	ปานกลาง	3.11	.93	ปานกลาง
2. เพื่อนสนิทเลือกเรียนสายวิชานี้	3.38	.97	ปานกลาง	3.14	1.12	ปานกลาง
3. เพื่อนส่วนมากเลือกเรียนสายวิชานี้	3.34	.94	ปานกลาง	3.05	1.11	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.38	.74	ปานกลาง	3.10	.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ด้านอิทธิพลจากเพื่อน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และ ($\bar{X} = 3.23$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปัจจัยด้านอิทธิพลจากเพื่อน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 2 ลำดับแรก คือ เพื่อนให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.42$) และเพื่อนสนิทเลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.38$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เพื่อนส่วนมากเลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.34$)

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปัจจัยด้านอิทธิพลจากเพื่อน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 2 ลำดับแรก คือ เพื่อนสนิทเลือก

เรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.14$) และเพื่อนให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.10$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เพื่อนส่วนมากเลือกเรียนสายวิชานี้ ($\bar{X} = 3.05$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ด้านสถานศึกษา

ปัจจัยด้านสถานศึกษา	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4			ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1		
	n = 360			n = 340		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิด เห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิด เห็น
1. สถานศึกษาดังอยู่ใกล้แหล่งชุมชน	3.79	.85	มาก	3.44	.91	ปานกลาง
2. การเดินทางไปยังสถานศึกษาสะดวกสบาย	3.81	.88	มาก	3.37	.99	ปานกลาง
3. สถานศึกษาดังอยู่ใกล้บ้าน	3.29	.96	มาก	2.85	1.06	ปานกลาง
4. สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.76	.76	มาก	3.59	.95	มาก
5. สถานศึกษามีพื้นที่กว้างขวางไม่คับแคบ	3.64	.87	มาก	3.58	.86	มาก
6. สถานศึกษามีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.62	.80	มาก	3.44	.92	ปานกลาง
7. สถานศึกษามีบุคลากรทางการศึกษา เป็นที่ ยอมรับของสังคม	3.79	.70	มาก	3.55	.83	มาก
8. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับ การเรียนรู้	3.83	.72	มาก	3.57	.84	มาก
9. สถานประกอบการให้การยอมรับสถานศึกษา แห่งนี้	3.87	.75	มาก	3.60	.92	มาก
เฉลี่ยรวม	3.71	.52	มาก	3.44	.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปัจจัยด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานประกอบการให้การยอมรับ สถานศึกษาแห่งนี้ ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการเรียนรู้

($\bar{X} = 3.83$) และการเดินทางไปยังสถานศึกษาสะดวกสบาย ($\bar{X} = 3.81$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้บ้าน ($\bar{X} = 3.29$)

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีจ้งด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานประกอบการให้การยอมรับสถานศึกษาแห่งนี้ ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{X} = 3.59$) และสถานศึกษามีพื้นที่กว้างขวางไม่คับแคบ ($\bar{X} = 3.58$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้บ้าน ($\bar{X} = 2.85$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) เกี่ยวกับปัจจัย จำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) โดยวิธีการเลือกตัวแปรแบบทางตรง (Direct Method) และพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิกัลมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิกัล และค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างของตัวแปร

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ค่านันนิกัล	สัมประสิทธิ์ค่านันนิกัลมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์โครงสร้าง
สถานศึกษา (X_{10})	.463	.491	.580*
อิทธิพลจากรุ่นพี่ (X_8)	.660	.475	.557*
เพศ (X_1)	.918	.444	.463*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_2)	.494	.264	.397*
อิทธิพลจากเพื่อน (X_9)	.267	.219	.397*
การสนับสนุนของครอบครัว (X_7)	-.079	-.054	.298
บุคลิกภาพ (X_3)	.463	.246	.267
อาชีพผู้ปกครอง (X_5)	-.262	-.097	.134
ค่านิยมในการศึกษาต่อ (X_4)	-.941	-.609	.039
รายได้ผู้ปกครอง (X_6)	.000	.126	-.114
ค่าคงที่ (constant)	-6.326		
Canonical R	.392	Wilk' s lambda	.846
Eigen Value	.182	Chi - square	115.778
P = .000		df	10

จากตารางที่ 4.11 ตัวแปรที่มีความสำคัญในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่เลือกศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี มีดังนี้

สถานศึกษา (X_{10}) มีสัมประสิทธิ์โครงสร้างเท่ากับ 0.580 มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางบวก เป็นตัวแปรที่ให้ค่านำหนักในการจำแนกสูงสุดมีค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิกัลมาตรฐาน 0.491 หมายความว่า เมื่อผลคะแนนรวมด้านสถานศึกษาเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐานจะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.491 หน่วยและเมื่อคะแนนรวมด้านสถานศึกษาลดลง 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มลดลง 0.491 หน่วย โดยตัวแปรอื่นถูกควบคุมให้คงที่ดังนั้น นักเรียนที่มีผลคะแนนรวมด้านสถานศึกษาสูงจะมีคะแนนจำแนกสูง โอกาสที่จะถูกคัดเลือกให้อยู่ในกลุ่มเลือกเรียนต่อการอาชีวศึกษามากกว่าเลือกเรียนต่อสายสามัญ

อิทธิพลจากรุ่นพี่ (X_8) มีสัมประสิทธิ์โครงสร้างเท่ากับ 0.557 มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิกัลมาตรฐาน 0.475 หมายความว่า เมื่อผลคะแนนรวมด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐานจะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.475 หน่วยและเมื่อคะแนนรวมด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่ลดลง 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลให้คะแนน

จำแนกกลุ่มลดลง 0.475 หน่วย โดยตัวแปรอื่นถูกควบคุมให้คงที่ ดังนั้นนักเรียนที่มีผลคะแนนรวมด้านอิทธิพลจากรุ่นที่สูงจะมีคะแนนจำแนกสูง โอกาสที่จะถูกคัดเลือกให้อยู่ในกลุ่มเลือกเรียนต่อ การอาชีวศึกษามากกว่าเลือกเรียนต่อสายสามัญ

เพศ (X_9) มีสัมประสิทธิ์โครงสร้างเท่ากับ 0.463 มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิตัลมาตรฐาน 0.444 หมายความว่า เพศชาย จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.444 หน่วย และเพศหญิง จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มลดลง 0.444 หน่วย โดยตัวแปรอื่นถูกควบคุมให้คงที่ ดังนั้นเพศชาย จะมีคะแนนจำแนกสูง โอกาสที่จะถูกคัดเลือกให้อยู่ในกลุ่มเลือกเรียนต่อ การอาชีวศึกษามากกว่าเลือกเรียนต่อสายสามัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_2) มีสัมประสิทธิ์โครงสร้างเท่ากับ 0.397 มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิตัลมาตรฐาน 0.264 หมายความว่า เมื่อผลการเรียนเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.264 หน่วย และเมื่อผลการเรียนลดลง 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มลดลง 0.264 หน่วย โดยตัวแปรอื่นถูกควบคุมให้คงที่ ดังนั้นนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงจะมีคะแนนจำแนกสูง โอกาสที่จะถูกคัดเลือกให้อยู่ในกลุ่มเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่าเลือกเรียนต่อ การอาชีวศึกษา

อิทธิพลจากเพื่อน (X_9) มีสัมประสิทธิ์โครงสร้างเท่ากับ 0.397 มีทิศทางความสัมพันธ์ในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิตัลมาตรฐาน 0.219 หมายความว่า เมื่อผลคะแนนรวมด้านอิทธิพลจากเพื่อนเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มเพิ่มขึ้น 0.219 หน่วย และเมื่อคะแนนรวมด้านอิทธิพลจากเพื่อนลดลง 1 หน่วยมาตรฐาน จะส่งผลให้คะแนนจำแนกกลุ่มลดลง 0.219 หน่วย โดยตัวแปรอื่นถูกควบคุมให้คงที่ ดังนั้นนักเรียนที่มีผลคะแนนรวมด้านอิทธิพลจากเพื่อนสูงจะมีคะแนนจำแนกสูง โอกาสที่จะถูกคัดเลือกให้อยู่ในกลุ่มเลือกเรียนต่อ การอาชีวศึกษามากกว่าเลือกเรียนต่อสายสามัญ

นำค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิตัลและค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิตัลมาตรฐานมาสร้างสมการจำแนกกลุ่ม ได้สมการดังนี้

สมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิตัล

$$\hat{Y} = -6.362 + .463 X_{x_{10}}^* + .660 X_{x_8}^* + .918 X_{x_1}^* + .494 X_{x_2}^* + .267 X_{x_9}^* - .079 X_{x_7}^* + .463 X_{x_3}^* + .000 X_{x_6}^* - .262 X_{x_5}^* - .941 X_{x_4}^*$$

สมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิตัลมาตรฐาน

$$\hat{Z} = +.491 Z_{x_{10}}^* + .475 Z_{x_8}^* + .444 Z_{x_1}^* + .264 Z_{x_2}^* + .219 Z_{x_9}^* - .054 Z_{x_7}^* + .246 Z_{x_3}^* + .126 Z_{x_6}^* - .097 Z_{x_5}^* - .609 Z_{x_4}^*$$

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักการจำแนกของตัวแปรจากสมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์คานันนิคัลมาตรฐาน จะเห็นว่าตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกสูงที่สุดคือ ด้านสถานศึกษา (X_{10}) มีน้ำหนักในการจำแนกเป็น 0.491 ส่วนตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักรองลงมาได้แก่ ด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่ (X_8) ผลการเรียน (X_2) อิทธิพลจากเพื่อน (X_9) ซึ่งมีน้ำหนักในการจำแนกเป็น 0.475 , 0.264 และ 0.219 ตามลำดับส่วนตัวแปรอื่นให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกต่ำมาก

สมการจำแนกที่ได้มีค่า Eigen Value เท่ากับ 0.812 ซึ่งค่านี้หมายถึงสัดส่วนระหว่างความแปรปรวนระหว่างกลุ่มต่อความแปรปรวนภายในกลุ่ม ถ้าค่านี้สูงแสดงว่าสมการจำแนกที่ได้นั้นเป็นสมการจำแนกที่ดี คือ มีความแปรปรวนระหว่างกลุ่มมากกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม แต่ในที่นี้ค่า Eigen Value ของสมการมีค่าน้อยกว่า 1.00 นั่นคือ มีความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม สมการจำแนกนี้มีค่าสหสัมพันธ์คานอนนิคัล (Cannonical Correlation) เท่ากับ 0.392 หมายความว่าตัวแปรจำแนกที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับคะแนนจำแนกที่หาได้จากสมการจำแนก 0.392 และสมการสามารถอธิบายความแปรปรวนได้เพียงร้อยละ 15.37 ซึ่งสอดคล้องกับค่า Wilk' s lambda ที่มีค่าเท่ากับ 0.846 ค่านี้หมายถึงค่าความแปรปรวนที่สมการไม่สามารถอธิบายได้ มีค่า Chi - square 115.778 ที่องศาอิสระเท่ากับ 10 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .000

โดยสรุป Eigen Value ของสมการมีค่าต่ำกว่า 1.00 (0.812) ในขณะที่ค่า Wilk' s lambda มีค่าสูง (0.846) หมายความว่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่มและมีความแปรปรวนที่ไม่สามารถอธิบายได้ค่อนข้างสูงนั่นหมายความว่าฟังก์ชันจำแนกที่ได้มีความสามารถจำแนกกลุ่มตัวแปรที่เลือกเรียนการอาชีวศึกษาในจังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับต่ำผลการจำแนกกลุ่มจากสมการปรากฏดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

กลุ่มที่แท้จริง	กรณีศึกษา	กลุ่มที่ทำนาย	
		มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
มัธยมศึกษาปีที่ 4	360	246 68.3%	114 31.75%
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1	340	110 32.4%	230 67.6%

จากตารางที่ 4.12 พบว่าสมการสามารถจำแนกกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 68 แสดงว่าสมการที่ได้มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อการศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ได้ถูกต้อง ร้อยละ 68 หรือถูกต้อง 476 คนจากทั้งหมด 700 คน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยสำคัญที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

5.1.2 สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยทางด้านตัวนักเรียน ด้านครอบครัว และด้านสังคม สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี

5.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 4,018 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 2,388 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 22 โรงเรียน จำนวน 400 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 342 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ Yamane' ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 และ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

5.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งมี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน จำนวน 38 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

5.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 742 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 732 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้จำนวน 700 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.33

5.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยกำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

2.1 หาค่าร้อยละ และหาค่าความถี่ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย เพศ อาชีพของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับชั้น

2.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม

2.3 วิเคราะห์หาปัจจัยที่สำคัญ ที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ด้วยวิธีตรง (Direct Method)

5.1.7 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ เพศ (X_1) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_2)

1.2 ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ อิทธิพลจากรุ่นพี่ (X_8) อิทธิพลจากเพื่อน (X_9) และสถานศึกษา (X_{10})

เมื่อพิจารณาตัวแปรจากค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง สามารถจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มได้ดังนี้ 1. สถานศึกษา (X_{10}) 2. อิทธิพลจากรุ่นพี่ (X_8) 3. เพศ (X_1) 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_2) 5. อิทธิพลจากเพื่อน (X_9)

2. สมการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี

2.1 สมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิกัล

$$\hat{Y} = -6.362 + .463 X_{x_{10}}^* + .660 X_{x_8}^* + .918 X_{x_1}^* + .494 X_{x_2}^* + .267 X_{x_9}^* - .079 X_{x_7}^* + .463 X_{x_3}^* + .000 X_{x_6}^* - .262 X_{x_5}^* - .941 X_{x_4}^*$$

2.2 สมการจำแนกจากค่าสัมประสิทธิ์ค่านันนิกัลมาตรฐาน

$$\hat{Z} = +.491 Z_{x_{10}}^* + .475 Z_{x_8}^* + .444 Z_{x_1}^* + .264 Z_{x_2}^* + .219 Z_{x_9}^* - .054 Z_{x_7}^* + .246 Z_{x_3}^* + .126 Z_{x_6}^* - .097 Z_{x_5}^* - .609 Z_{x_4}^*$$

สมการจำแนกนี้มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 68 หรือถูกต้อง 476 คน จากทั้งหมด 700 คน

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์จำแนกในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่มีความสำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานีเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษา เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการ

เรียนรู้ และมีที่ตั้งอยู่ในแห่งชุมชนการเดินทางสะดวกสบาย ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไช่มุก เสาวจันทร์ (2543 : 94) เรื่องปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี พบว่านักเรียนเลือกเรียนต่อในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเรียนรู้ เมื่อจบไปแล้วสถานประกอบการรับเข้าทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงแพน บุญญารัตนาอนุสรณ์ (2540 : 48) เรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องการศึกษาในสถาบันวิชาชีพที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัช แก้วอนันต์ (2533 : 43) เรื่องการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มนักเรียนในภาคกลางที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2530 พบว่าความสะดวกในการคมนาคมเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อ คือนักเรียนที่สามารถเดินทางมายังโรงเรียนได้สะดวกมีโอกาสได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่เดินทางลำบาก

2. จากผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลจากรุ่นพี่ เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี อาจเป็นเพราะว่ารุ่นพี่ให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียน นักเรียนเห็นรุ่นพี่ที่เรียนจบหางานทำได้ง่ายและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และงานที่ทำเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ เหล่าวัชรสุวรรณ (2545 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า คำแนะนำจากรุ่นพี่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาเอกของนักศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตน์ ไชยชมภู (2535 : 110 - 111) เรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก พบว่า อิทธิพลของกลุ่มญาติ รุ่นพี่และผู้ใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจศึกษาต่อ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญเชิญ ดีสุวรรณ (2533 : 72) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาการเรียนของเด็กมีปัจจัยที่เป็นบุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ รุ่นพี่ และเพื่อน

3. จากผลการวิจัย พบว่า เพศ เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี อาจเป็นเพราะเพศชาย มีความสนใจศึกษาต่ออาชีวศึกษามากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 91) เรื่องการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าเพศหญิงและเพศชายเลือกอาชีพแตกต่างกัน ซึ่งนักเรียนหญิงเลือกอาชีพกลุ่มบริการงานเสมียน กลุ่มจัดการ และกลุ่มบริการ สุขภาพ ส่วนนักเรียนชายเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกลุ่มงานช่าง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ มั่นระวัง (2532 : 72) การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 พบว่านักเรียนชายเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนหญิง และ

นักเรียนหญิงเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ อธิคมภานิต (2532 : 147 - 148) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยะเวลาของการศึกษา 2529 พบว่า เพศมีผลทำให้การเลือกเรียนต่อสายวิชาต่างกัน คือ นักเรียนหญิงเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงเลือกเรียนต่อสายอาชีพต่างกัน

4. จากผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะเลือกเรียนต่อการอาชีวศึกษามากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองปาน แวงโสธรณ์ (2541 : 84) เรื่องแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่ากลุ่มที่เลือกเรียนสายอาชีพ โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำจะเลือกสายอาชีพเกือบทั้งหมด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร มัยโกคา (2539 : 38) เรื่องการสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดชุมพร พบว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกฝนด้านวิชาการเพียงเล็กน้อย หรืออาชีพที่ไม่ต้องใช้วิชาการเลย

5. จากผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลจากเพื่อน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี อาจเป็นเพราะว่าเพื่อนให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียน เพื่อนสนิทและเพื่อนส่วนใหญ่เลือกเรียน ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงแพน บุญญรัตน์านุสรณ์ (2540 : 49) เรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ให้ความสำคัญคือ ปัจจัยด้านสังคม เมื่อพิจารณารายข้อ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเป็นการตัดสินใจตามการชักนำจากเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Astin (อ้างใน จินตนา สายทองคำ 2539 : 119) พบว่าเพื่อนมีอิทธิพลที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและค่านิยมในการเลือกแผนการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา สายทองคำ (2539 : 119) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่าเพื่อนมีอิทธิพลสูงในการตัดสินใจศึกษาต่อ และยังมีอิทธิพลในการชักจูงให้นักศึกษาทดลองสิ่งใหม่ๆตามเพื่อน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ผู้บริหารและอาจารย์ฝ่ายแนะแนวของสถานศึกษาประเภทการอาชีวศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรปรับปรุงสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ และจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านทักษะวิชาชีพ
2. ควรนำนักเรียนรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน หรือประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ไปให้คำแนะนำรุ่นน้องของตนเอง ในสถานศึกษาที่ตนเองจบการศึกษามา เพื่อให้รุ่นน้องเห็นแนวทางในการเลือกเรียนต่อการอาชีวศึกษามากขึ้น
3. ควรให้ข้อมูลการศึกษาต่อการอาชีวศึกษากับนักเรียนให้มาก โดยอาจจะมีการแจกจ่ายเอกสารแนะนำการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพ ให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อทำความเข้าใจกับการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพมากขึ้น เนื่องจากหากนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของสายอาชีพแล้ว จะทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น เนื่องจากหากนักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา และเลือกเรียนต่อ อาชีวศึกษาจำนวนมาก จะทำให้นักเรียนเลือกเรียนตามเพื่อนส่วนใหญ่ที่เลือกเรียน หรือเลือกเรียนตามเพื่อนสนิทของตน
4. ผลการวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2546 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดปทุมธานี และนักเรียนที่กำลังศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2546 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดปทุมธานีเท่านั้น การอ้างอิงผลการวิจัยควรมีการพิจารณาบริบทที่ผู้วิจัยทำการศึกษาประกอบด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษายังมีตัวแปรอื่นๆ ที่ผู้วิจัยยังไม่ได้นำมาศึกษา เช่น ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความต้องการของตลาดแรงงาน เกียรติยศชื่อเสียง ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมอีกโดยเพิ่มตัวแปรที่คาดว่าจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาเข้าไปอีกเพื่อให้ได้ตัวแปรที่ครอบคลุมการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษามากขึ้น

2. ควรทำงานวิจัยเพิ่มเติมในเรื่อง การศึกษาสภาพของสถานศึกษาประเภทการอาชีวศึกษาที่เป็นที่ต้องการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา
3. ควรทำงานวิจัยเพิ่มเติมในเรื่อง ตัวแปรจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี
4. ควรทำงานวิจัยเพิ่มเติมในเรื่อง สมการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี พร้อมคู่มือประกอบการใช้สมการจำแนก

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2515. **ประมวลศัพท์บัญญัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533. **รายงานการวิจัยการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียน และการเลือกวิถีชีวิตของนักเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. **กรมอาชีวศึกษากับการพัฒนากำลังคนในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. **แนวทางการปฏิรูปการศึกษา 2539 – 2540**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กิติ ดยัคคานนท์. 2533. **นักบริหารทันสมัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บัดเตอร์ฟลาย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. 2539. **การศึกษาแห่งทศวรรษที่ 21 : แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : ซีคเซสมิเดีย.
- โกศล สุปัญญา. 2522. “การศึกษาแนวโน้มของการเลือกต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเลย ประจำปีการศึกษา 2522.” โรงเรียนศรีสงครามวิทยา อำเภอสะพุง จังหวัดเลย.
- ไข่มุก เสาวจันทร์. 2543. “ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- คมเพชร ฉัตรสุกกุล. 2519. **ทฤษฎีการเลือกอาชีพ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จิตติมา บัวมาศ. 2546. “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรมศิลปากร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จินตนา สายทองคำ. 2539. “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จาร์ ไชยคำ. 2531. *เรียนอะไรดีที่สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา.
- ช่อทิพย์ ราตรีเกรียงไกร. 2523. “ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย.” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการวิจัยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม.” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*.
- ชุตีรัตน์ วัชรจรัสสกุล. 2522. “การศึกษานิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี.” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*.
- ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาสัย. 2532. “การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี.” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*.
- ณัฐวุฒิ เนาวประคิษฐ์. 2528. “การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงหลังจากจบการศึกษา ภาคบังคับ ศึกษากรณีบุตรชาวประมง อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช.” *วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- ดวงสมร กลิ่นเจริญ. 2545 “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา” *พัฒนาเทคนิคศึกษา*. 14 (43) : 51
- เดือนใจ อธิคมภายิต. 2532. “การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ปีการศึกษา 2529.” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน*.
- ทวน บุญดี. 2537. “สมการจำแนกการเลือกสถานศึกษาเพื่อเรียนต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6.” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*

- ทองปาน แวงโสธรณ์. 2541. “แรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทัศนาศา ฌ สงขลา. 2535. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพประเภทวิชาคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธรรมปิฎก พระ (ประยุกต์ ปยุตโต). 2540. การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- ธวัชชัย แก้วอนันต์. 2533. “การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มนักเรียนในภาคกลางที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร พุ่มพฤษย์. 2538. แนวทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : ทีพีพีรินทร์
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530. พัฒนาการทางอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา ธรรมพันธ์. 2523. “ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญประสิทธิ์ ลีตระกูล. 2543. “ปัจจัยจูงใจที่มีต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคามของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง วรรณสุด. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชุม รอดประเสริฐ. 2535. นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ธรรมนิมิต.
- ประมวล วิทยากร. 2520. “ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.3 ในจังหวัดนครสวรรค์.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ประยูร มัยโกคา. 2539. “การสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดชุมพร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ประสงค์ บุญพรวงค์. 2524. “การศึกษาองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. (เอกสารอัดสำเนา)
- พงศ์ หรดาล. 2531. การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร
- พรพรรณ เหล่าศิระสุวรรณ. 2545. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาเอกของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรพิมล สุนทรอาจารย์. 2534. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา.” วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณราย นิมขุนทด. 2513. “ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนา สาธร. 2539. “ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2535. “การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี.” ปรินญาณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- เพียงแพน บุญญรัตน์นาสุรณ. 2540. “ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่.” ปริญญาณิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ภักพิสิษฐา เสนาสวัสดิ์. 2544. “การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา 4” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มาลินี จุฑะรพ. 2537. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- มุกดา ศรียงค์ และคณะ. 2542. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เมธี ปิณฑนานนท์. 2533. การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- โยธิน ศันสนยุทธ. 2525. มนุษย์สัมพันธ์ จิตวิทยาการทำงานในองค์กร. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รพีพรรณ เอกสุภาพรรณ. 2541. “บก. แดง.” การศึกษาเอกชน. ปีที่ 8 (80) : 7.
- ระเบียบ อรชร. 2537. “มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาคหกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รุ่งกานต์ เพ็ชรสดใส. 2545. “องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- โรจนา สุขพันธ์โกธาราม. 2529. “การวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล. 2528. “การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัด โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง.” ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. 2539. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

- วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2532. 16 ธันวาคม. “ปลัดทบวงแนะแนวสอบเอ็นทรานซ์ปี 2533.” ไทยรัฐ.
หน้า 6.
- วิชัย โถสุวรรณจิตา. 2535. ความลับองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธรรมนิมิต.
- วิทยา สุขตลอดกาล. 2543. “การบริหารงานกิจการการนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วีระพล เวชยางกูร. 2542. “การศึกษาความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศรีเพ็ญ ทรัพย์มันชัย. 2544. สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริ ศรีนิวลพุด๊ะ. 2535. “ตัวแปรที่จำแนกความสำเร็จของนักเรียนในเขตภาคเหนือในการสอบเข้า
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประเภทโครงการพิเศษ” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภาวดี บุญญวงศ์. 2528. เอกสารประกอบการสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชา
แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ม.ป.ป. คู่มือครูแนะแนวการจัดบริการสนเทศทางอาชีพและการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2521. การบริหารบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช
- สมยศ นาวิการ. 2538. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. [Online]. Available :
[http:// www.vec.go.th/webplan/revec.doc](http://www.vec.go.th/webplan/revec.doc)
- สุโข มีอินทร์เกิด. 2528. ความต้องการแรงงานในการประกอบอาชีพ การแนะแนวอาชีพและการ
จัดหางาน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- สรารุช สุขสงวน. 2545. “คุณลักษณะของอาจารย์ศิลปกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุชา จันท์เอม. 2533. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันท์ ประถมวาลย์. 2530. “ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน.

- สุภาภรณ์ เลอเลิศวานิชย์. 2542. “การเลือกศึกษากลุ่มวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุรัชย์ โคว์ตระกูล. 2533. จิตวิทยาองค์กร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุลักษณ์ มีชูทรัพย์. 2539. การบริหารการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จีรรัช.
- สุวรรณ จงประเสริฐพร. 2540. “การวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาทางธุรกิจ.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ดีสัน. 2526. “การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. 2544. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545 – 2549. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- สำเนา ขจรศิลป์. 2529. ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานของผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย. วารสารแนะแนว. ปีที่ 22 (107) : 25 – 27.
- อัญเชิญ ศิววรรณ. 2533. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสังกัด สาขาวิชาเอกของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์. ขอนแก่น : สาขาวิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Dinkmeyer, Don C. 1967. **Child Development**. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice – Hall, Inc.
- Eddy, Vink Silas. 1969, March. “The Influence of Selected Factors on the Vocational Choice of Vocational Agricultural Students in Louisiana.” Dissertation Abstracts. 29(9) : 2958-2959.
- Eysenck, H.J.K. Arnold and R. Meilli. 1972. **Encyclopedia of Psychology**. London : Search Press.
- Herzberg, Frederich Et Al. 1959. **The Motivation to Work**. NewYork : John Wiley and Sons.
- Nichols, A.W. 1976. “Vocational Education : A Vital American Resource.” Unpublished Manuscript, Kent State University , Department of Vocational Education , Kent Ohio.

- Pedhazur, E. J. 1982. **Multiple Regression in Behavioral Research**. New York : CBS College Publishing.
- Strong, E.K., Jr. 1974. "Interest Score While in College of Occupations Engaged in 20 Years Later." **Educational Psychological Measurement**. 11 : 12-15.
- Tatsuoka, Maurice M. 1988. **Multivariate Analysis Techniques for Educational and Psychological Research**. New York : Mcmillan Publishing Company.

ภาคผนวก

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา รหัสประจำตัว 45063422 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยจำแนก การตัดสินใจศึกษาต่อการศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี (CLASSIFIED DECISION FACTORS IN VOCATIONAL FURTHER STUDY OF STUDENTS IN PATHUMTANI PROVINCE)” โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2546

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2546

(รองศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ์ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0524.04/ 0733

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๖ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ดร.ประยูร ศรีประสาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ศธ 0524.04/1163

คณะกรรมการผู้ทดสอบ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนจังหวัด ปทุมธานี "

คณะกรรมการผู้ทดสอบพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นางสาว...
2/5/46
2 ธก 46

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ศธ 0524.04/ 0734

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ชาวลิต อยู่ภักดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ศธ 0524.04 0734

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.หิวัตร มณีโชติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ศธ 0524.04 0734

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ลมสร วงษ์รักษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ ศธ 0524.04 / 0839

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้ นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา ทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ที่ สช 0524.04 / 0024

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ มกราคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายรุ่งโรจน์ เสดียรปรีชา นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี" และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2546 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายรุ่งโรจน์ เสดียรปรีชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ .

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รักษาการรองคณบดี

กำกับดูแลด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อ การอาชีวศึกษาของนักเรียน
ในจังหวัดปทุมธานี

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างไร
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ
3. คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีถูกหรือผิด ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยมีคุณภาพและเชื่อถือได้

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของจังหวัดปทุมธานีให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความหรือกรอกข้อความตามความเป็นจริง

1. โรงเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษา ชื่อโรงเรียน.....
2. ระดับชั้น
 - มัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4)
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 (ปวช.1)
3. เพศ ชาย
 หญิง
4. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) รวม 6 ภาคเรียน.....
5. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับราชการ	☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานบริษัท	☐ นักธุรกิจ / ค้าขาย
☐ รับจ้าง	☐ เกษตรกร
☐ อื่นๆระบุ.....	
6. รายได้ต่อเดือนบิดา มารดา รวมกัน หรือรายได้ของผู้ที่ให้การอุปการะนักเรียน.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างไร
2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5,4,3,2 หรือ 1 ตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายข้อตามความหมายดังนี้

5	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมาก
3	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อน้อย
1	หมายถึง	เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	รายได้ของผู้ปกครองมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ		✓			

ข้อที่	ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านบุคลิกภาพ มีความสนใจและชอบในสายวิชาที่เรียน					
2.	มีความถนัดในสายวิชาที่เรียน					
3.	มีทักษะในสายวิชาที่เรียน					
4.	มีความสามารถในสายวิชาที่เรียน					
5.	มีลักษณะนิสัยเหมาะสมกับสายวิชาที่เรียน					
6.	มีความตั้งใจที่จะเรียนในสายวิชานี้					
7.	เป็นสายวิชาที่เหมาะสมกับสติปัญญาของตนเอง					
8.	สุขภาพร่างกายของตนเองเหมาะสมกับสายวิชาที่เรียน					
	ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อ					
1.	สายวิชาที่เลือกเรียนเป็นที่ต้องการของสังคม					
2.	สายวิชาที่เลือกเรียนได้รับการยอมรับจากสังคม					
3.	สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ดี					
4.	สายวิชาที่เลือกเรียนสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น					
5.	สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วหางานทำได้ง่าย					
6.	สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่มีความเจริญรุ่งเรือง					
7.	สายวิชาที่เลือกเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่มีเกียรติ					

ข้อที่	ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านการสนับสนุนของครอบครัว					
	บิดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้					
	มารดาให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้					
	ญาติพี่น้องให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสายวิชานี้					
	ญาติพี่น้องให้การสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่าย					
2.	ผู้ปกครองเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนสายวิชานี้เหมาะสม					
	ด้านอิทธิพลจากรุ่นพี่					
	รุ่นพี่ให้คำปรึกษาในการเรียนต่อสายวิชานี้					
	รุ่นพี่แนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้					
	เห็นตัวอย่างจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ					
	รุ่นพี่จบแล้วสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้					
3.	รุ่นพี่เรียนจบสายวิชานี้สามารถหางานทำได้ง่าย					
	รุ่นพี่เรียนจบแล้วทำงานเป็นที่ยอมรับของสังคม					
	ด้านอิทธิพลจากเพื่อน					
	เพื่อนให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนต่อสายวิชานี้					
	เพื่อนสนิทเลือกเรียนสายวิชานี้					
	เพื่อนส่วนมากเลือกเรียนสายวิชานี้					

ข้อที่	ปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านสถานศึกษา สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน					
2.	การเดินทางไปยังสถานศึกษาสะดวกสบาย					
3.	สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้บ้าน					
4.	สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม					
5.	สถานศึกษามีพื้นที่กว้างขวางไม่คับแคบ					
6.	สถานศึกษามีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย					
7.	สถานศึกษามีบุคลากรทางการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม					
8.	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการเรียนรู้					
9.	สถานประกอบการให้การยอมรับสถานศึกษาแห่งนี้					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา
วัน เดือน ปี เกิด	18 พฤศจิกายน 2518
สถานที่เกิด	เขตป้อมปราบ กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	43/4 หมู่ 3 ตำบลบ้านฉาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทคโนโลยีปทุมธานี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2541 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเครื่องกล สถาบันราชภัฏพระนคร